

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Pe pošti prejeman:

za

celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13, —
četrt : 6, 50
mesec : 2, 20

V upravnitvu prejeman:

za

celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10, —
četrt : 5, —
mesec : 1, 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravništvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17

Izbaja vsak dan, izvemši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 119.

V Ljubljani, v soboto 25. maja 1901.

Letnik XXIX.

Dr. Tavčar mej — srbskimi popi.

Včeraj se dr. Tavčar v »Narodu« kar peni jeze. Kadar se Tavčarju pove bridka resnica v obraz, takrat njegov »Narod« postane brezmejno hud. Prav krepko resnico je Tavčarju zabrusil v obraz o priliki osnutja »Jugoslovanskega naprednega kluba« reški »Novi List«, kateremu se je o položaju slovenskega liberalstva pričelo malo svitati, dasi mu je na našo stran še precej temno. Dr. Tavčar je v sinočnjem »Narodu« posvetil »Novemu Listu«, ki si je upal izreči svojo sodbo o Tavčarjevem »Jugoslov. klubu«, te le prijazne naslove: »Klerikalci novega kluba niso veseli«, »Ta infamna cunjja (reški »N. List«) se že dlje časa prav falotsko zaganja v napredno stranko in zlasti v dr. Tavčarja, katerega obkłada z vsemi mogočimi psov-kami, kar jih je mogel iztakniti v Kobljarjevem dihurju«, »Hrvaška izdaja Kobljarjevega dihurja«, »za tak list čutimo samo zaničevanje«, »napredni Slovenci se lepo in prav odločno zahvalimo, da se nam usiljujejo za brate ljudje, ki se strinjajo z infamijami »N. Lista.«

In kaj je pisal reški »Novi List«? V čem temelji Tavčarjeva silna jeza? Tudi slovenske naprednjake bode zanimalo, ako priobčimo glas »Novega Lista.« Marsikdo bo morda potem vrednost »Jugoslov. naprednega kluba« prav spoznal.

»Novi List« je najprej potožil, da nekateri, kateri se zovejo prvaki in narodna inteligenca, narod zabavajo z vsakovrstnimi bedastočami in neumnostmi. Potem pa nadaljuje »Novi List«: »Jedna taka bedastoča začeta je bila v Ljubljani, a je izvršena na Dunaju. Ime jej je »Jugoslovanski napredni klub.«

Naziv se bode zdel oster, a je pravi.

V tem klubu so oni štirje liberalni slovenski zastopniki, ki so izstopili iz hrvatsko-slovenskega kluba pod vodstvom dr. Tavčarja ter so se združili z dvojico srbskih zastopnikov v Dalmaciji. Napredni znači liberalni. Gospoda so torej »liberalci.«

Slovenski člani tega kluba sami so v toliko liberalci, kolikor so proti duhovnikom svoje vere. Z duhovniki tujih ver, naj se nazivajo ti rabini, pastori ali kalu-

djeri, se oni popolnoma lepo složijo. In tudi, kadar treba, tedaj je dr. Tavčar v koaliciji s Schönerejem in Wolfom.

Poglejmo malo Srbe!

Dr. Kvekić je liberalci, samo kadar se govori o katoliških duhovnikih. Ali njega so uprav izvolili popovi in kaludjeri pravoslavne vere proti srbskemu liberalcu dr. Trojanoviću. Kvekić pri srbskih liberalcih velja kot nazadnjak. (Oho, dr. Tavčar, ali vas ni nič strah?) Slovenskim liberalcem je dr. Kvekić zato naprednjak, ker mrzi katoliške duhovnike, kakor jih mrze tudi oni.

Še hujeje je z drugim Srbom, Vuja-tovičem.

Njega je srbski stranki dal uprav episkup Milaš s svojimi kaludjeri proti liberalcu Baljaku, ker je razcepil srbsko stranko v Dalmaciji na dva tabora. Zastopnik episkopa Milaša in njegovih kaludjerov na Dunaju more torej Tavčarju biti aleat v borbi proti škofu Jegliču in njegovim duhovnikom — a ta zastopnik se zove napreden, a klub njegov jugoslovanski napredni klub, Torej vidite, bratje Slovenci, kam more zaneesti mržnja in zloba! S klerikalci vseh ver proti klerikalizmu svoje vere. Kak je ta liberalizem?

Liberalcem je to samo pretveza, za katero se skriva stanovita trgovska firma in nič drugega. Po tem je za nas jugoslovanski klub jedna bedastoča, ki ustvarja nevaren precedens za dobre odnose med Hrvati in Slovenci, posebno ker dva srbska člana tega kluba sta krvna neprijatelja vsega onega, kar je nam Hrvatom milo in sveto, in v prvi vrsti hrvatskega narodnega in državne prava, s kojim stojimo in pademo.

»Novi List« se nato norčuje z dr. Tavčarja, ker se je on združil s Srbi, on, ki je bil »prvi zagovornik hrvatskega državnega prava medju Slovincima« ter pravi: »Ali ni to dokaz, da on vse proučuje z lahkomišelnostjo, kateri nima para? Ali more narod zaupati takemu vodji? Nikakor ne! Žalostno je, da ga drugi sledé; ali o žalostnih razmerah kranjskih (imamo imenitno »inteligenco«! Opomba »Slovenca«) je to umevno.

»Novi List« je tu govoril besede, ki so

naslikale položaj prav, a te besede kažejo tudi, da ni daleč čas, ko se bo tudi našega dr. Šusteršiča prav spoznalo, da on noče »narodne nesreče«, ako brezobzirno nasprotuje Tavčarjevi politiki. Spoznalo se bode tudi mej Hrvati, da dr. Šusteršič z ogromno večino slovenskega ljudstva hoče, da se odstranijo iz slovenskega političnega življenja ljudje, ki zasramujejo katoliško cerkev in njene duhovnike, ki so bili in so še slovenskemu ljudstvu večinoma jedini bodrilci narodne zavesti, dočim liberalci širijo mej ljudstvom le narodno mehkužnost in nemoralo ter pobijajo gospodarsko gibanje ljudstva in se vežejo proti svojemu ljudstvu z vsakim sovražnikom, da le vzdrže svojo stranko.

Tudi Hrvatje so spoznali vrednost Tavčarjevih obljub in dela ter — doslednosti. Pripoznati se mora, da katoliško - narodna stranka slovenska je ostala zvesta sebi, svojim obljubam in načelom, dr. Tavčar pa je ostal zvest le razdiranju in »Novi List« mu je upravičeno nadel ime »Wolf No. 2.«

Da ga slovensko ljudstvo ne mara, da so ga Hrvatje proučili in so pregledali njegove fraze, zato je Tavčar hud, da na vse načine psuje okolo sebe. Nobenega več ne vstrahuje! Naposled ga zapustita še tista dva, dolejši tudi osamljena moža, s katerima se je sedaj združil, predno ga je v njunem klerikalizmu poučil »Novi List«.

Hvaležni smo »Novemu Listu« za pojasnila. Sedaj vsaj zopet vemo, koliko sta pri Tavčarju v sili vredna »svobodomiselni program« in »napredno stališče«. Napredna stranka v domovini je lahko dr. Tavčarjeve — nevstrašenosti na Dunaju vesela.

Državni zbor.

Dunaj, 24. maja.

Deveturni delavnik.

Sinoči se je seja pričela okoli 8. ure. Na dnevnem redu je skrajšanje dela v rudnikih. Najprvo sta govorila kot zadnja govornika iz glavne razprave češki radikalec Choc in vsenemški Stein. Oba sta govorila za osemurni delavnik v rudnikih sploh; zadnji je ostro prijemal osobito soc. dem. Odgovarjal mu je soc. dem. Schuhammer, ki je ob enem zagovarjal Cingrove

predloge. Graf Zedwitz in poročevalec dr. Kolischer sta priporočala predloge odsekove večine.

Zbornica je z veliko večino odklonila predlog, da bi se o Cingrovem načrtu pričela nadrobna razprava. Soc. dem. so to dobro vedeli, zato niso bili presenečeni in so molčali. Za Cingrov predlog so glasovali velik del levice, nekateri slovenski in češki poslanci. Poljaki so v klubu z večino glasov sklenili, da nihče ne sme glasovati za osemurni delavnik, le dr. Michejdi iz Šlezije se prepustili prosto glasovanje.

V nadrobni razpravi je radikalni poljski posl. dr. Breiter ostro napadal vladnega zastopnika Zechnerja, vsled česar ga je predsednik posvaril. Govorili so še Holstein, Axmann in Bennati. Bilo je že čez drugo uro po polnoči. Nekateri poslanci so že odšli, drugi so dremali, a tretji se glasno razgovarjali, da je šumelo po zbornici, kakor v čebelnjaku. Seja se je končala z burnim ropotom. Vladni svetnik Zechner je namreč odgovarjal Breiterju ter rekel mej drugim: »Ponosen sem, da so se v toliki meri zboljšale razmere v galiških rudnikih; zato pa se mi očita na jako umazan način.«

Posl. Breiter se je čutil osebno žaljevega in zahteval zadoščena. Na pomoč so mu prihiteli radikalni leve in desne in nastal je grozen krik. Vse dere doli k ministerskim sedežem; Wolf, Malik in drugi pa naravnost proti Zechnerju, ki je stal bled kakor zid v sredi bučeče množice. Ministra Giovanelli in Pietak sta Zechnerja spremila iz zbornice in preprečila večji škandal. Po zbornici pa je vrelo, a mejtem je predsednik hitro sklenil sejo.

80 milijonov kredita.

Člen IX. investicijske predloge določa, da se od potrebščine za nove železnice v znesku 487 milijonov 80 milijonov dovoli vladi v pokritje troškov, ki jih je vlada že izdala za razne železniške potrebe brez dovoljenja državnega zbora. Vlada je namreč v zadnjih dveh letih izdala okoli 113 milij. poslužujoč se § 14. Sedaj pri železnicah zahteva 80 milijonov povračila za svoje blagajnice. Temu pa so se že v odseku ustavljali nekateri govorniki iz političnih in

LISTEK.

Vse za narod!

Kedo še ni slišal o velikanskej moči ljubezni? Pesniki jo opevajo in govorniki jo slave. Nič, pravijo, se ji ne more ustaviti, vse premaga. Prosimo, da si čitatelji to dobro zapomnijo.

Ako imamo ravnokar navedeno resnico neprestano pred očmi, potem res ne moremo razumeti, kako se more kdo jeziti nad tem, da »Slov. Narod« hvali znanega »Štajarca«, graja pa tiste, kateri so pričeli izdajati »Naš dom«. To vse ljubezen stori.

Razun tega pa nam je »Slov. Narod« razodel v četrtek tudi še stvaren razlog za svoje početje, katero se nekaterim vsekako prenapetim narodnjakom ne dopada. Razodel nam je ta razlog, in priznati moramo, da je tako tehten, kakor le malo razlogov. Čujmo! »Slov. Narod« piše:

»Slovenski kmet se dandanes ne zanima samo za gospode župnike in kaplane . . . ampak hoče biti poučen tudi o politiki, kmetijstvu itd., in če bi »Slov. Go-

spodar« bil to pravočasno uvidel in se po tem ravnal, bil bi danes list, kakor je »Štajarec«, na Slovenskem nemogoč. Vprašajte le kmete, zakaj čitajo rajše »Štajarca«, kakor »Slov. Gospodarja«, in povedali vam bodo: Zato, ker potipa večkrat žilice našim gospodom fajmoštrom in kaplanom.«

»Štajarec« torej podučuje naš narod v politiki in kmetijstvu, in tako koristen list naj se zatre? Naši liberalci obrnili so torej svojo ljubezen na vseskozi vreden predmet. Hvaležni smo jim, da so nam to tako jasno pokazali, hvaležni smo jim pa tudi, da so nam pojasnili vendar že enkrat, kaj je politika in kaj je kmetijstvo. Zdi se nam, ko smo prečitali sijajno »Narodovo« definicijo teh pojmov, da sta šele sedaj jasna, do sedaj pokrivala ju je neka čudna megla. Kmetijstvo! Kaj vse predstavljali so si do sedaj ljudje pod tem pojmom. Sedaj poznamo bistvo kmetijstva, in to je »potipavanje žilic našim gospodom fajmoštrom in kaplanom.« »Slov. Narod« pravi tako, in on vse ve, saj je list za »inteligenco«. Politika! Kako napak se je tolmačil ta pojem. Nje bistvo pa nam je sedaj jasno: »Potipavanje

žilic našim gospodom fajmoštrom in kaplanom.« »Slov. Narod« pravi tako, in on vse ve, saj je list za »inteligenco«.

Torej, kmet, le pridno tipaj žilice našim gospodom fajmoštrom in kaplanom, pa ti bodo polja rodila sama od sebe, žito se ti samo omlati, živina se ti sama od sebe redi in se množi. Skratka, brez dela boš prijetno živel, ker kmetijstvo ni prav nič drugega, kakor potipavanje žilic našim gospodom fajmoštrom in kaplanom. Tako kmetijstvo ti tudi dopušča, da sediš ves dan v krčmi, nasprotno, celo zahteva od tebe tako posedanje, ker pri bokalu ali fraklju se najbolje potipava za žilice fajmoštrom in kaplanom. O srečen nauk! Prenehajte vsi kmetijski listi! Vaše pisanje je odveč, ker nobeden izmed vas ne potipava žilic, marveč govorite o setvi, gnojilih, vinarstvu in drugih takih povse nepotrebnih stvareh, potrebno pa je le potipanje žilic. Zaprite kmetijske šole, ker nauk o kmetijstvu je samo ta: Potipaj žilice našim fajmoštrom in kaplanom. Pa porečeš, da še niso nič storili zanj, toda pomisli, da so mu v svojem glasilu povedali, kaj je kmetijstvo, s tem so

jednostavno in zatorej srečno rešili kmečko vprašanje. Zapomni si torej, kmet, da je kmetijstvo »potipavanje žilic našim gospodom fajmoštrom in kaplanom.«

In politika? Tudi politika je po »Narodovi« razlagi potipavanje žilic našim gospodom fajmoštrom in kaplanom. Najboljši politiki so torej oni, ki najbolj potipavajo žilice, tedaj brez dvoma liberalci. Najboljši politiki so pa po nauku »Slov. Naroda« tudi najbolj kmetje, ker kmetijstvo in politika sta isto. Zdaj še le razumemo liberalne politike, katerim so potresno posojilo in druge take reči bolj postranska stvar, tipanje žilic pa vse.

Vsa stvar pa ima tudi zelo resno jedro. Liberalizmu je res to tipanje žilic vse. Kdor tipa žilice, in naj je še tak nasprotnik narodnosti, njega treba hvaliti in braniti. Kam po tem potu pridemo, to liberalce ne briga. Nehote se pri takem početju domisli človek vprašanja Sebastijana Brunnerja:

O alte Base, sage mir:
Werd' ich es noch erleben,
Dass du deinen Kopf aus dem Ochsengehirr,
Zum Himmel wirst erheben?

4 Uhr N. M.

finančnih vzrokov. Mladošiški posl. Kaftan je s tovariši predlagal, naj si vlada drugod išče povračila. Ta predlog je zagovarjal včeraj tudi v zbornici. Podpirala sta ga Daszynski in dr. Lecher, ki je imenoval ta kredit račun § 14. Finančni minister je odgovarjal predgovornikom, da mora vlada imeti 38 milij. za uravnavo valute in vsaj 40 milij. za redne državne potrebe. Danes sta o tej točki govorila še Hagenhofer in Maštalka, nato je zbornica z veliko večino vsprejela člen IX. brez premembe, a člen X. brez debate. Pri zadnjih dveh členih sta Malik in dr. Tschan nekaj razlagala svojim ožjim tovarišem. Po zbornici je bil vsled prejšnje noči še vedno nemir in velika utrujenost. Vse je sililo h koncu. Zbornica je železniško predlogo vsprejela tudi v drugem branju. Posl. Wolf nato zahteva, naj se glasuje še v tretjem branju. Ugovarjala sta mu dr. Beurle in dr. Sylvester, kar je dalo povod raznim psovkam, ki menda dobe hišno pravico v avstrijski zbornici.

Prihodnja seja je v sredo; na dnevnem redu so vodne stavbe in začasni proračun. Vsenemški Schreiter je zahteval na mesto vodnih stavb razpravo o lokalnih železnicah. Ker še odsek ni pričel razprave o tem predmetu, je Schreiter vzbudil splošen smeh, kar je tudi dober konec napornega dela.

„Snedli bi nas — ko bi mogli!“

Pod tem naslovom objavlja zadnji »Mir« odgovor na interpelacijo, s katero je velikovski poslanec Gratzhofer v državnem zboru grdil gospodarsko zadrugo v Sinčivasi. Odgovor je prav krepak in velja mnogoštevilnim klevetnikom gospodarske zadruge, h katerim spada tudi »par nobile tratum« — »Štajerc« ter »Narod«. Članek se glasi:

V državnem zboru interpeliral je v petek dne 3. maja poslanec Gratzhofer iz Velikoveca ministerstvo zaradi zadruge v Sinčivasi, ter je v svoji interpelaciji nakopičil celo kupo neresnic in iz njih potem izvajal svojo kritiko. Gratzhofer je klobučar v Velikovecu in živi od — naših kmetov! Kako pride on torej do interpelacije? Ali se ne boji posledic? A morebiti da Nemci drugega poslanca niso našli, ki bi bil hotel interpelovati v ti stvari na podlagi poročil, ki so jih dobili naši nasprotniki na nečuden način! Gratzhofer je namreč v državnem zboru javno povedal, da ima svoja poročila »iz mnogih listov, ki so prišli mesto na združninaslov, na druge slične naslove«. A naslova, ki bi bil našemu podoben, v Sinčivasi, da, niti na Koroškem, da, niti na svetu ni! Torej so morali naši listi priti v nepravde roke po nemarnosti (da bi se nalašč bilo kaj

takega zgodilo, si lahko vsakdo za-se misli, a povedati se ne sme).

Dejstvo je, da se je združna korespondenca večinoma brala od nepoklicanih ljudij, recimo od naših gospodarskih, političnih, verskih in narodnih nasprotnikov. To dejstvo razsvetljuje kot blisk obupni naš položaj, razsvetljuje moralčno propalost javnega življenja, razsvetljuje in obsojuje značaj naših nasprotnikov! Hujše bi nemškoralikalnih ljudij nikdo ne mogel ožigosati, kot so se ožigosali sami s tem, da — znajo za pisma gospodarske zadruge.

V tej interpelaciji se očita naši zadrugi: 1. da se ni podvrgla vzornim pravilom, ki so merodajna za vse zadruge »in Deutsch-österreich«. Tako se pa odlok deželnega odbora ni glasil. Gratzhofer pozna le »Deutsch-österreich«, mi poznamo pa le Avstrijo, v kateri so vsi enakopravni, in ne moremo umeti, kako hočejo Nemci usiljevati Slovence pravila, ki so za »Deutsch-österreich«.

Nemci imejte svoje, Slovenci pa svoje, a velikovško okolico menda niti Gratzhofer ne bo kot nemško štel, vsaj gotovo ob sredah še on zna slovenski, če hoče kmetom prodati svoje klobuke! Samo ne vemo, kako dolgo bodo še kmetje hodili po nje!

2. Očita se nadalje zadrugi, da kmetje ne vedo, kakšno poročstvo prejema s pristopom. Isto dejstvo obžalujemo i mi sami, namreč to, da se za izobrazbo naših ubogih ljudij ne stori dosti, da se po šolah uči vse mogoče nepotrebno, kar bi pa mladeniči za življenje potrebovali, to pa ne. Sami obžalujemo, da ljudje ne vedo še, kaj je zadruga — in za naše Nemce je res dobro, da ljudje tega ne vedo, kajti od tistega dne, ko bodo vsi dobro znali, kaj je namen zadrug, bo našim nasprotnikom slabo predlo! Več kot se je govorilo v pojasnenje zadruge, se pa govoriti in pisati ni moglo. Vendar tukaj zopet ponavljamo, da vsak združnik prevzame pri zadrugi poročstvo za 200 kron; to se pravi: če bi odbor premoženje napravil, odgovoren bi bil najpoprej odbor in potem bi moral, če bi odbor n. pr. napravil 70.000 gl. dolga, vsak združnik plačati škode 100 gl.

To je poročstvo! Če v državnem zboru zapravijo poslanci premoženje, ga plača ljudstvo, če se v deželi slabo gospodari, plača kmet, če se v zadrugi slabo gospodari, lahko združniki volijo drug odbor, če jim je stari odbor preveč napravil, zato so letni zbori. Poročstvo v zadrugi ni nobeno poročstvo, dokler so ljudje zadrugi na čelu, ki imajo sami kaj. Če bi pa volili kake potepuhe, potem seve bi se moglo zgoditi, da bi blagajnik ušel, recimo s 60.000 kronami v Ameriko, in združniki bi morali plačati vsak 100 K!

3. Zadrugi se očita, da se bavi brez pravice s trgovino. To očitjanje je popolnoma izmišljeno. Zadruga ima pravico, razne potrebščine skupno nakupovati, in

nikdo ji ne more kaj očitati, če si naročuje vse mogoče za svoje združnike! A da ne bo vednih preiskav, in da se polagoma olajša delo združnega blagajnika, se je dal prodajalnični prostor ženi poslovodje in ona je tam napravila prodajalno na svoje ime, in na svoj račun. To dejstvo izpričuje združni račun, ki za prodajalno niti v dohodkih, niti v stroških ne vinarja nima! Kje je torej neopravičena trgovina? V gobcu naših sovražnikov in nikjer drugod.

4. Gratzhofer očita naši prodajalni, da naročenega blaga ne plačuje pravočasno. Tudi to je popolnoma neresnično. Naši nasprotniki so brali pismo žida »Starna« od dne 5. aprila 1901, ki menda opominja, naj se plača. Vprašali smo lastnico prodajalne, kako je to? In ta je dokazala, da je ovi žid poslal blago, ki se ni naročilo, in se ni sprejelo, ki mu je zato na razpolago v Sinčivasi. Žid je odpisal proseč, naj se blago pusti tukaj, dokler ga drugam ne proda. Blago leži v Sinčivasi — opomina lastnica ni dobila — morebiti ga ima Gratzhofer kot izpričevalo, da zadruga slabo plačuje?? Če Gratzhofer svoje klobuke, ki jih iz tovarna naročuje — morebiti tudi iz židovskih tovarn, — tako točno plačuje, kot se plačuje v Sinčivasi naročeno blago, potem mu je čestitati in je upati, da kot poslanec ne bo enkrat kruha prosil od durij do durij.

In s takim orožjem se bojuje vitežki »nemški« poslanec velikovski! To vse je pravi »šmar« in ni vredno dragega denarja, ki ga dobivajo poslanci za čas, ki se trati s takimi neslanostmi v drž. zboru.

5. Zato je moral Gratzhofer pridejati očitjanje, da »goljufivo« postopamo, ker smo kupovali ameriško deteljo. Kar poslanec govori v drž. zboru, je po naših postavah bolj sveto kot evanĝelje. Noben človek zaradi tega tožiti ne sme. Ničemurnejši kot je poslanec, nesramnejše lahko zlorabi to pravico. Kaj je torej z ameriško deteljo? Dokazano je, da jo je naročil nek celovski trgovec! Dokazano je, da jo je ta razposlal po vsej deželi; dokazano je, da se je naš konkurent v Sinčivasi, žitni trgovec L., nasproti nekemu posestniku izrazil, da mu lahko priskrbi ameriško deteljo. Iz tega izvajamo, da so naši nasprotniki in konkurentje znali za ameriško deteljo, ko se nam o nji niti sanjalo ni. Tem se je posrečilo tega blaga nekaj v naše skladišče spraviti in zdaj se upajo v deželnem in državnem zboru dolžiti zadrugo! Tako postopanje je značilno za naše gospode nasprotnike, ravno tako značilno, kot odpiranje naših pisem, kot kamenje pri volitvah, kot »šudmarkino« pivo in tako dalje.

6. Gratzhofer tirja, naj vlada strogo preišče delovanje zadruge! Zadruga se preiskave ne boji. A principi-

jelno moramo ostati na stališču, da, kakor se vlada nima vtikati brez najtehtnejših vzrokov v knjige zasebnega podjetja, da se ona tudi ne vtika v zadruge, ki so tudi zasebno podjetje, ki ima le dolžnost, za združnikom polagati letni račun. Nadzornštvo se sme prepričati o resničnosti računa in občni zbor potem ta račun odobri ali zavrže. Bog nas obvari državnih uradnikov v naših zadrugah; to so ljudje, ki brezskrbno žive ob svoji plači, ki večinoma ljudskega življenja ne poznajo, in ki večinoma nasprotujejo vsakteremu prostejšemu gibanju narodnega življenja.

Če se pa že o preiskavi govori, priporočali bi, preiskavati vse zadruge, in v prvi vrsti tisto, ki se je ustanovila kot nasprotnica zadruge v Sinčivasi. »Mir« je lani trdil, da mora biti pri računu velikovske zadruge, ki se je objavil po listih, ali tiskovna pomota, ali pa je račun izmišljen; prosilo se je tedaj odgovorja, a nismo ga dobili. Mi preveč držimo na svojo čast, kot da bi hoteli zavoljo tega zadrugo ovaditi pri vladi, a v tem slučaju smo prisiljeni, prositi nasprotnike: Glejte popred na se, vzemite si bruno iz svojega očesa, potem gledite, kako bomo dobili pezdir in naših ožij!

Naši nemško-radikalci si že domišljujejo, da je vlada njihovi rabelj! Kjer sami ne zamorejo nič, tam bi naj vlada vse zadržala, kar je slovenskega in »klerikalnega«. Ne vemo, ali smo v Avstriji res že tako daleč zabredli? Daleč smo že prišli, a nekoliko upanja vendar še imamo, da vse ne pojde po željah nemškega radikalizma. Gobce imajo velike, a tako veliki vendar še niso, da bi mogli požreti vse katoličane in vse Slovence, če se ne bodo našli nesrečni izdajalci — med nami.

Ta-le interpelacija prišla je nad nas kot tresk! Vsi osupnjeni gledamo pred se, ali je to mogoče?? Tresk pa ni zadel nas, marveč naše sovražnike. Ljudje, ki so odpirali naša pisma in jih brali, sodili so same sebe pred vsem svetom; mi bomo zdaj znali previdni biti ter skrbeti, da naših pisem Gratzhofer ne bo več zvedel!

Kot posebnost imamo združnikom poročati, da se naši nasprotniki izredno zanimajo za naše društvo. Ni dolgo od tega prišel je nek gospod, in naši ljudje so mu odkritosrečno vse razkazali, vse povedali, saj nimamo skrivnostij. Ta-le tujec bil je nek nemškoralikalen poslanec! Vsled takih dogodkov se je združnim posloma ukazalo, da nobenega tujca ne smejo pustiti v prostore, kjer je shranjeno žito. Mi ovaduhov ne potrebujemo, ki bi svoje nosove vtikovali po vseh kotih, da bi našli kaj gradiva za svoje neslane interpelacije.

Ves ta boj smo popred pričakovali; večje je sovraštvo nasprotnikov, bolj smo prepričani, da je zadruga na pravem potu. Interpelacije, laži in izneverjenja pisem za-

„Štrajk“.

Slika iz naših dnij. Spisal Anton Kopač.
(Dalje.)

»Od naših žuljev se mastijo in debelijo, zato je njihova dolžnost, da nas ne pušče pocepati od glada. Potrebujemo nas, brez nas ostanejo, kakor telo brez rok in nog, in ne morejo se ustavljati našim opravičenim zahtevam... Vzvišajo naj nam plačo, da nam ostane še nekaj vinarjev več, kolikor jih ravno nujno treba za vsakdanji kruh; zakaj mi smo ljudje in ne govedina, ki je zadovoljna s svojo pašo in nima želja za kaj drugega. Če hočejo, da jim ostanemo pri življenju do drugega poletja, zmenijo naj se za nas v zimskem času, da ne dobe potem v tovarno samih sestradanih okostnikov...«

Niti Perotnik ni povedal natančno, koliko zahteva. In tega tudi storiti ni mogel. Vsaka svota bi se mu zdela preneznatna v razmeri z blagostanjem, kakor ga je gledal v svojih sanjah.

Ko je dovršil svoj govor in izpraznil kozarec vina, nastal je po sobi hrup in šum.

Vzdignil se je Fran Dragar, Perotnikov tovariš v opekarni. Njega obraz z jasnimi, pametnimi očmi ni kazal nikake vzburjenosti; zdelo se je celo, da mu je zaigral za

trenotek na licih radovoljen smehljaj. Ali takoj po prvih besedah, s katerimi je ugovarjal predgovorniku, začeli so ga obsipati s psovkami in zaničljivimi opomnjami; kričali so drug v drugega s srditimi obrazi in iskrecimi očmi, da nihče niti svojega glasu ni mogel razumeti. Videlo se je, da je obudil Perotnikov govor zaželjeni sad.

Dragar je zamahoval z rokama, da bi pomiril razljučene tovariše.

»Dajte mi vendar govoriti... Če ste poslušali Perotnika, poslušajte še mene in potem sodite. Kaj sem vam vendar storil, da se tako zgražate nad mano?«

»Izdajalec!«

»Najet je...«

»Vrzite ga na cesto!«

»Bedarije da so to, otročje, nespametne sanjarije; — kako si upa blekniti kaj takega?«

»Sit je; predobro se mu godi, — ali pa so ga najeli in dobro plačali.«

Perotnik se je vstopil pred Dragarja in odrinil razjarjene delavce, ki so silili v govornika.

»Pustite ga vendar v miru; naj pove, kar misli; vsakdo ima pravico govoriti; bomo že potem videli, če ima prav ali ne.«

Naposled so sedli za mize in Dragar je nadaljeval svoj med hrupom in hruščem pričetni govor.

Da ne bodo imele njegove besede nikakega vpeha, to je vedel naprej, — kajti dobro je zapazil nase uprte zaničljive poglede in zlobno smehljanje svojih poslušalcev.

»Perotnik je govoril jako lepo, zato je čisto naravno, da vas je prepričal in navdušil; — to bi se mu posrečilo, tudi ko bi bil povedal še manj resnice. Zakaj duhovi so tako vzburljeni, tako pripravljani na obsodbo in upor, da se željno oklenejo vsega, kar se more laskati tej njihovi vzburljenosti; vsled tega ne razločujejo med resnico in pretiravanjem... Ker pa jaz ne znam tako krasno govoriti in ne znam pretiravati, vidim že naprej, da vas ne bom prepričal.

Rekel sem, da so zavladaale v vaših glavah same sanjarije, naravnost otročje sanjarije. In to je resnica, če tudi vi sami nečete priznati. Naše uboštvo je časih veliko, ali tako črno nikakor ni, kakoršnega nam je naslikal Perotnik. Ne verjamem, da bi se dobila med nami družina, ki bi ne imela vsak dan svoj pošteni kruh. In ako se jo dobi, tedaj si je ta družina sama vzrok svojega stradanja. Poglejmo natančno naokrog, komu se godi najslabše, kje so najbolj v stiskah. Tu je n. pr. Perotnik sam, in potem morda Malinovi, Drvarjevi, Grčarjevi in še nekoliko tacihi. Perotnik, če se ne motim, ima na dan 1 gl. 20 kr., — in to od aprila do oktobra; vrh tega ima tudi laz z

dvema njivama. Pri Drvarjevih hodita v opekarno dva, pri Grčarjevih trije, — torej stojé še na boljšem, kakor Perotnikov. Če nimajo v nedeljo mesa in o božiču in o veliki noči potice, — tedaj je jedino mogoče, da se mudi gospodar predolgo po gostilnah. In to je pri nas zelo v navadi... Sploh pa veste vi vsi jako dobro, da neizmerno pretirava in naravnost laže, kdor govori o resničnem stradanju in o sesušeni okostnikih. Nihče izmed nas ne more trditi, da je bil kdaj brez kosila ali da ni imel obleke za praznik, — s pristavkom seveda, če je dober in pošten gospodar.

Zdaj pa so prišle med vas hipoma nove, čudne misli, — in zdi se vam, kakor da vidite še le danes vso svojo revščino in svoje trpljenje. Pokazali so vam v najlepši svetlobi življenje bogatinov in vas vabili in vam prigovarjali: »Tako bi moralo biti tudi vam; to je naša pravica; zakaj samo jedni in drugi ne?«

In začeli ste se smiliti samim sebi in sanjati o bogve kakšnem prijetnem svetu. Ne pomislite pa, da vam to sanjarjenje čisto nič ne koristi, da ne pridete z njim niti za korak dalje. Kolikor bolj bode te hrepeneli po čem drugem, tembolj temno in trpljenja polno se vam bo zdelo vaše resnično življenje.

Pričeli ga bode te sovražiti in v tem

druge iz sveta ne bodo spravile. Naši ljubi sosedje v Velikovu se bodo že morali na misel navaditi, da kmetje lahko tudi brez njih živé, a da oni brez kmeta, ki ga toliko zaničujejo in psujejo, ne morejo obstati!

Marsikateri pametni velikovski rokodelci že zdaj obžaluje versko in narodno nasprotstvo med mestom in deželo, a moči nimajo, ker so uradniki premočna podpora nemškemu radikalizmu. Uradnik pa instinktivno čuti, kje prete njegovemu vplivu pogubni udarec: v ljudski organizaciji. Organizovano ljudstvo je nova svobodoljubna moč; po ti organizaciji v zadrugah hočemo stremiti in zanjo delati v kljub vsem nasprotnim naporom ljudskih sovražnikov.

Liberalna „politika“.

Dunaj, 24. maja.

Kdor še ni vedel, kaj je liberalna „politika“, ta je imel sedaj priliko, prepričati se, ako je zasledoval „delovanje“ liberalnih „politikov“, koje je „meščanstvo“ kranjskih mest poslalo na Dunaj. Besedo „meščanstvo“ de nemo mej ušesca, kajti dobro vemo, da je večina pravega meščanstva ali vsaj velik del istega oddal svoje glasove katoliškonarodnim kandidatom. Večina liberalnega „meščanstva“ se ne rekrutira iz resničnega meščanstva, temu iz uradniških krogov vseh vrst, iz državnih in zasebnih uradnikov, učiteljev itd. To „meščanstvo“ tedaj nekako reprezentuje takozvano „inteligenco“. In kakšne poslance ima ta inteligenca na Dunaju, kaj počenjajo poslanci „inteligence“ v drž. zboru? Odgovor je lahak in kratak: poslanci „slovenske inteligence“ živé na Dunaju od Tomaževe žlindre! Ti klavni junaki ne vidijo svoje tukajšnje naloge v ničem drugem, nego v tem, zasledovati osebo dr. Šusteršiča vsak dan, vsako uro, vsako minuto, in obsipati ga s Tomaževo žlindro! Dr. Šusteršič naj stori kar hoče: naj pride v zbornico ali ne, naj se resno drži ali na smeh, naj molči ali govori, naj hodi ali sedi, naj stoji v ozadju ali v ospredju — na vsak način liberalna fantazija kaj najde na njem in hajd! Žid Penizek leti k telefonu in „inteligence“, ki se zbira okoli „Slov. Naroda“, ima zopet za večerjo ali zajutrek svoje veselje. Nedavno je bilo brati v „Narodu“ z Dunaja telefonirano poročilo, da se dr. Šusteršič nekako skriva mej poslanci, ako pride v zbornico, — a kmalo na to, ko je bil vsprejem delegatov pri cesarju, so zopet začudení bravci „Naroda“ dobili telefonično poročilo, da je dr. Šusteršič „silil v ospredje“! Tako gre naprej, dan za dnevom: ni ga dneva brez žlindre na liberalnem nebu. Zares vredna politika za inteligenco

— vredna osobito mož, koje je ta „inteligence“ poslala v drž. zbor.

Kaj pa imajo volivci, kaj ima osobito meščanstvo od take „politike“, ki nima drugega smotra in druge vsebine, nego blatenje dr. Šusteršiča?

Bile so važne stvari v razpravi, važne za deželo, važne za Ljubljano, važne za druga mesta naše dežele. A poslanci „inteligence“ niso niti ust odprli. Spominjamo le na razprave glede potresnega posojila. Večinoma dr. Tavčarja niti v odseku ni bilo — akoravno je član onega odseka — ni ga bilo tam v odločilni seji, v kateri se je o zadevi konečno sklepalo, in ni ga bilo v zbornični seji, v kateri se je rešilo zadevno poročilo odseka. Povsodi, v odseku kakor v zbornici, je le dr. Šusteršič sam moral zadevo voditi — poslanec ljubljanskega mesta in voditelj napredne „inteligence“ imel je druga pota! Plantan je sicer bil takrat v zbornici, ravno tako menda tudi dr. Ferjančič, — a nihče od teh ni niti ust odprl! To je bilo obnašanje „liberalne slov. stranke“ v jedni najvitalnijih zadev kranjske dežele. Tako bi lahko navedli še celo vrsto velevažnih zadev, v katerih so se naši „liberalci“ odlikovali zgolj po svoji absolutni nedelavnosti — mej tem ko so katoliškonarodni poslanci bili na straži in porabili vsako priliko za blagor svojih volivcev.

Pri vsem tem so se katoliško-narodni poslanci skrbno izogibali, dotikati se domačega razkola, ker so dobro vedeli, da bi s tem le slabili ugled slov. politike. Rekli so si: domači razkol naj se odloči doma. Naše domače pravde ne bomo nosili semkaj in ne bomo klicali tujih nam strank in sovražnikov našega naroda, naj odločijo naš boj. Tako so delali in delajo katoliški narodni poslanci v najboljšem pomenu besede domoljubno politike in jo bodejo delali tudi še nadalje.

Vse drugače „napredna“ trojica. Njih smoter je bil jasen: uničiti, če mogoče, ugled dr. Šusteršiča. Vse drugo jim nič mari. Tako je prišlo do glasovitega 1. maja, do one seje, v kateri je prvič nastopila „napredna“ narodna stranka, nastopil je vodja „inteligence“ dr. Tavčar, nastopil je dolgobradati Plantan in v lepi slogi s Schönererjevo stranko, vso liberalno nemško levico in nekaterimi liberalci na desni planili so kakor besni po osebi dr. Šusteršiča. Sami niso bili sposobni za nič — tudi za napad na dr. Šusteršiča ne. Njihova impotenca je bila pomilovanja vredna. A ko se je dvignil nemško-liberalni in nemškonacionalni vihar proti dr. Šusteršiču — so ravnali kakor tisti osel, ki je mrtvega leva konečno še pogumno brcnil. Tavčar, Plantan in Ferjančič so dobili pogum. Tavčar in Plantan sta nastopila kot govornika v zbornici — in iz dobro založene li-

beralne zaloge blata in gnojnice sta dobro okidala odsotnega dr. Šusteršiča. In od tistega dne dalje se ne pečajo z drugim, nego da v kompaniji z židom Penizkom kujejo lažnjiva poročila »Slovenskemu Narodu« — vedno le o dr. Šusteršiču! Žlindra in vedno le žlindra vsak dan v tednu. To je vse delo liberalnih slovenskih poslancev. Zares — impozantno!

In uspeh? Upali so ti gospodje, da dr. Šusteršič odloži mandat. Da bi bil — če bi le hotel — zopet izvoljen in še z večjo večino nego preje, o tem niso dvomili. A za nekaj drugega se jim je šlo. Ako bi bil dr. Šusteršič odložil mandat, morala bi se bila vršiti nova volitev v delegacijo. In tu bi stali nasproti petim katol-narodnim poslancem trije liberalci in dva nemško-liberalna poslance, skupaj torej tudi pet poslancev. Prišlo bi bilo toraj do žrebanja in vsled tega ni bilo izključeno, da bi bil morebiti liberalen poslanec postal delegat kranjske dežele. Eventualno bi katol-narodni poslanci morali paktirati z jedno ali drugo liberalnih kranjskih strank in tako bi bilo vsaj za jedno prihodnjih let mogoče, da bi liberalci postal kranjski delegat. Vsakako: katol-narodni poslanci bi bili, ako bi bil dr. Šusteršič odložil državnozbornski mandat, prišli glede na delegacijo v lepo zadrego, ki bi se bila „liberalno“ dala izrabiti!

Toda dr. Šusteršič — utrjen po nebroju zaupnic iz cele dežele — liberalcem zaželjene usluge ni storil, obdržal je svoj mandat; da, bil je celó tako predrzen, da je šel v delegacijo, ki je vsem kranjskim liberalcem vsaj za šest let, po človeški pameti soditi, hermetično zatvorjena. Gledati morajo dr. Šusteršiča na odličnem mestu delegata — in, o groza, gledati ga bodo morali kot tacega morda še večkrat. To naj prenese kdor more, mi ne — so si mislili, in zato so v družbi žida Penizka takoj pričeli ono nad vse smešno gonjo proti dr. Šusteršiču kot delegatu.

No, dr. Šusteršič se za to gonjo zelo malo zmeni. Mirno hodi in bode i nadalje hodil svojo pot.

Veliko je žrtvoval za stvar, koji je posvetil svoje življenje, in zna za to stvar tudi trpeti. Mirno izvršuje svoje pravice in dolžnosti. In taki poslanci, ki imajo v mazincu več časti, kot vsaliberalna slovenska stranka v vseh svojih reprezentantih, tega danes, po nečuvni krivici, koje so mu nekateri liberalni Nemci in Čehi iz političnega sovraštva prizadeli, še mnogo bolj čislajo nego popreje — ker so se baš pri tem slučaju prepričali, kako nesebično vodi boj dr. Šusteršič, kako se brez ozira na sasega sebe žrtvuje za stvar, koje je spoznal kot pravo — kako umazano pa se nasprotno borijo njegovi domačini nasprotniki.

Stari politični modrijan, baron Schwegel, je tudi sprevidel, da tako »politikovanje« liberalnih Slovencev doma ne more imeti »dobrih« posledic. Gorjanski ekselenci so sicer vsi Slovenci, liberalni ali katoliški, nekako enako »simpatični«. Kot pravičen mož ima le eno željo: da bi obe te stranki imeli enako oblasti v deželi, tretji enaki kos oblasti pa da bi vedno obdržal on, ekselencia, s svojo stranko. Kdo mu more to v zlošteti z njegovega stališča? Toda, sment, posledice Tavčarjevega nastopanja v državnem zboru mej slovenskim ljudstvom na Kranjskem zdele so se g. baronu nekako opasne za slovensko liberalno stranko, — in to baš sedaj, pred deželnozbornskimi volitvami! Mislil si je gospod baron, če bode tako dalje šlo, če bodo slov. liberalci še naprej tako »delovali« v državnem zboru, kakor doslej — potem bi se utegnulo pripetiti, da gre politična oblast v deželi kranjski pri prihodnjih deželnozbornskih volitvah na tri neenake kose, in sicer največji kos, čez polovico, v roke katol. narodne stranke.

Zato je sklenil, liberalnim poslancem malo na noge pomagati, in sestavil je dolg predlog za železnico Tržič-Kranj, in ta svoj predlog je krstil kot predlog dr. Ferjančiča. Dr. Ferjančič je tako postal predlagatelj za predlog, kojega niti sestavil ni in kojega še sestaviti ne zna ne. Sicer nas pa to nič ne briga — baron Schwegel ima pravico, s svojimi predlogi delati, kar se mu ljubi. Dal je predlog najpred 4 sloven. liberalcem podpisati — a potem ga je prinesel tudi katol. narodnim poslancem, naj ga še oni podpišejo! Tako bi bil malo povzdignil ugled dr. Ferjančiča in upregel še celo kat. narodne poslance pred njegov voz — česar je liberalna slov. stranka silno potrebna, posebno dr. Ferjančič, kojega „delovanje“ kot poslanec že od nekdanj slavi! Katoliško-narodni poslanci so seveda to ponudbo g. barona Schwegla uljudno odklonili. Če se je računalo na njihovo sodelovanje pri kolektivnem koraku — naj bi se bila popred oblika tega koraka z njimi dogovorila. Gotovo bi se bila našla oblika, ki bi vsem ugajala. Dr. Šusteršič je g. baronu tudi rekel, da ne bi imel nič proti temu, če bi g. baron sam, ki je itak predlog sestavil, tudi formalno nastopil kot predlagatelj, da potem drage volje tudi vsi katol. narodni poslanci podpišejo njegov predlog.

Toda gospod baron je ostal pri tem, da formalen predlagatelj mora biti dr. Ferjančič, na kar so katoliško-narodni poslanci izjavili, da predloga slovenskih liberalcev, po dogodkih 1. maja, sploh ne podpišejo, ker odklanjajo vsako skupnost s takimi ljudmi. Dr. Šusteršič je pristavil, da so katoliško-narodni

nezadovoljstvu zanemarjati delo in samega sebe in svojo družino. Namesto da bi se dvigali, bode te propadali . . . Kdor je pameten, gleda, da izžme iz razmer, kakoršne so, kolikor mogoče veliko sreče in zadovoljnosti, — ne pa da bi sanjal o drugih, »ki so sicer lepe, toda nemogoče . . .

»Ne pridiguj nam; — mi vemo že sami boljše, kaj je dobro in kaj je slabo, — brez tvojih lepih naukov . . .« oglašil se je nekdo izza mize in drugi so mu pritrjevali.

»Prav imate, — niti na misel mi ne pride, da bi vam pridigoval in vam dajal kakšne nauke. To ni moja stvar . . . Zato končam. Dovolite mi, da pripomnim samo še nekaj. (Dalje prib.)

Med romanskimi národi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice. Piše Jos. Lavtižar.

(Dalje.)

Da, družba je zmagovala, a tudi trpela veliko. Posebno hud vdarec jo je zadel prav v španskih deželah 1. 1767 ob času vladanja Karola III. Njegov prvi minister grof Arando, ki bi bil moral biti jezuitom hvaležen, da so ljudstvo odvracovali od brezverstva, pošlje vsem mestnim in okrajnim glavarjem trikrat zapечатeno pismo. V njem je bilo vkazano, da naj vojščaki brez najmanjšega hrupa po

noči dne 2. aprila 1767 zastražijo jezuitske samostane in zbudijo predstojnika, ki naj skliče vse redovnike v obednico. To se je natanjko izvršilo. V obednici zbranim prečita častnik kraljevo povelje, da morajo zapustiti deželo in da sme vzeti vsak s seboj, česar bi potreboval na potu. Potem jih po šest in šest nalože v vozove ter prepeljejo do morja, kjer so bile pripravljene ladije. Vse se je godilo tako tiho in točno, da so ljudje zvedeli o dogodku šele drugi dan, ko so našli prazne samostane. Za nekaj dni je prijadralo celo brodovje pred papeževo mesto Civita-Vechia na Laškem, kjer so hoteli poveljniki nesrečne izgnance spraviti na suho ter jih prepustiti neoskrbljene nadaljni osodi. Toda papeževa vlada jim ni dovolila izstopa, ker ni upala s čim prerediti 6000(!) ljudi. Mnogo jezuitov je na ladijah zbolelo in pomrlo, ostale so odpeljali na otok Korsiko, kjer so živeli v groznem pomanjkanju. Še le potem, ko obljubi španski kralj Karol III. Klemenu XIII., da plača za vsakega jezuita en frank dnevne pokojnine, jih papež sprejme v svojo deželo. (Jos. Staré: Občna zgodovina XI, 471). Ta suha zgodovinska dejstva prepuščamo brez komentara prijateljem in sovražnikom Jezusovega tovarišstva.

Drugo svetišče je votlina „santa cueva“, nad katero se vzdiguje ponosno poslopje, brčkone najlepše v vsi Manresi; v

njem se pripravljajo jezuitje za svoje prihodnje službovanje (domus probationis). Tukaj sem se seznanil z o. Avgustom Hupfeld, ki je nosil pred leti prusko vojaško suknjo, obiskujoč s sedanjim nemškim cesarjem kadetno šolo v Berlinu. Iz luterana postane katolik, stopi v red Jezusove družbe ter deluje sedaj kot dušni pastir v Španiji. Kako čudno vodi mnogokrat božja roka naše življenje! Na o. Hupfeldu sem opazil, da je bil veselo iznenaden mojega obiska, ker ima le malokrat priliko govoriti v maternem nemškem jeziku. Povedal mi je marsikaj, kar se je ohranilo po tradiciji med ljudstvom o življenju sv. Ignacija, in me peljal v ono votlino, kjer je prebival svetnik piscoč občeznane duhovne vaje, ki nas vodijo po trojni poti k popolnosti (via purgativa, illuminativa et unitiva t. j. pot očiščenja, razsvetljenja in združenja). Potem mi pokaže tri križe, katere je Ignacij vdobil v skalo in kamenito razpelo, pred katerim je večkrat molil.

Sv. Ignacij (1491—1556) in njegov sovrstnik Martin Luter (1483—1546) sta bila oba reformatorja, toda s tem razločkom, da je eden podiral, drugi pa zidal. Kakor je bil Luter dosleden v naporu zoper cerkveno veljavo, tako je bil Lojolan dosleden v pokorščini do cerkve. Veliko je škodoval prvi, podpiran po knezih, veliko

je koristil drugi, dasi mu ni pomagala posvetna oblast. Luter v svojem nasprotstvu do papeža nevstrašljiv in energičen, je zapisal o sebi: „Pestis eram vivus, moriens tua mors ero, papa!“ (Kuga sem ti bil v življenju, umirajoč ti bom smrt, papež). Prva polovica izreka se je pač izpolnila, a ne druga, kajti ob Petrovo skalo se je že marsikdo brezvspešno zaletaval. In glej! prav ob onem času, ko sežge Luter pred vratmi mesta Wittenberg papeževo pismo (1520) ter se začne širiti hud verski boj po nemških deželah, obudi Gospod v daljni biskajski provinciji moža, ki se uči, že 30 let star, v Barceloni prvih začetkov čitanja in pisanja, da je v svoji rujavkasti suknji malim paglavcem v zasmeh, moža, ki se pripravlja v skalnati votlini v Manresi na svoje vzvišeno zvanje ter dovrši slednjič na pariškem vseučilišču visoke šole. Ljudje so ga različno sodili; nekateri so ga imeli za badaka, drugi so govorili o njem, da zapeljuje mladino in da je zarotnik; vsled tega je bil nekaj časa priprt v ječi. Kritične dobe potrebujejo izvanrednih mož, in takih eden je bivši stotnik Ignacij Lojolan. Z geslom: „Omnia ad majorem Dei gloriam!“ (vse k večji časti božji) zavihti zastavo ter zbere okrog sebe družbo, ki se je borila in se še bori za božje kraljestvo, prav tako kakor dobro organizovana vojska za svojo domovino.

poslanci itak nameravali vložiti predlog za ono železnico in da bodo to takoj v prihodnji seji storili, a ne samo za Kranj-Tržič, temveč tudi za drugo važno železnico. Na to so vložili takoj drugi dan predlog za Kranj-Tržič in Trebnje-Št. Janž. Baron Schwegel pa je za svoj predlog — imenovan predlog dr. Ferjančiča — poiskal potrebne podpore pri svoji stranki. Glede proge Tržič-Kranj so torej vloženi predlogi vseh kranjskih poslancev, za Trebnje-Št. Janž pa le katoliško narodnih poslan-

cev in njihovih tovarišev iz »Slovanskega centra«.

Iz predstojajočih podatkov se vidi vsa »klavernost« onega, kar se imenuje liberalna slovenska »politika«, v kolikor se tika tukaj na Dunaju. Morebiti se bo že vendar v tej ali oni »liberalni« glavi doma že daniti začelo? Morebiti bodo vendar tudi trezni liberalni slojevi začeli uvidevati, da so žalostne junake kot poslance poslali na Dunaj?

del Donave, bi ne bilo treba graditi moesa, ker je Donava itak že plovna. Ker je ovinek do Belgrada prevelik, zato pa se k Savi zgradi zvezni kanal. Od Samca do Siska se rabi Sava, od tod pa Kolpa. Ta vodna pot gre mimo Karlovca naravnost na Reko. Tako je zvezano nemško in adrijsko morje.

Vsa dolžina tega kanala bi znašala 2200 km. Že sedaj plovni del rek je dolg 1400 km. Dolžina rek, ki bi jih bilo treba sele narediti plovne, je 420 km. Torej bi bilo treba kanala kopati samo 380 km. Največje težave bi delali tu pač dve višini: prelaz Jablunka, ki je visok 551 m., in gorovje med Reko in Karlovcem, visoko 720 m. Ako se dogradi po vladnem načrtu Dunaj-Oderski kanal, potem je pa skoro ves severni del v Avstriji dograjen.

Iz tega se vidi, da bi avstrijska državna

le redko v kaki drugi katoliški deželi. To se je pokazalo zlasti začetkom maja v Lourdesu.

O veliki noči so imeli francoski prostozidarji dve glavni skupščini, eno v Parizu, eno v Algiru. Namen jim je bil dogovoriti se, kako bi čim preje z zakoni uničili katoliške organizacije v Francoski in pretrgali konkordat med sv. Stolico in Francijo. Začetkom maja pa je ves francoski narod protestiral proti temu z romanjem v Lourdes.

Še nikdar se na enem kraju v tako kratkem času ni zbralo toliko naroda francoskega, kakor to pot v Lourdesu. 70.000 samih moških iz vseh pokrajin prostrane Francoske se je šlo v Lourdesu, da pokažejo svojo živo vero in ljubezen do Jezusa Kristusa in njegove matere preblazene Device Marije, da se ojačijo v veri, v borbi za slobodo cerkve v domovini.

Ta dogodek so skoro vsi liberalni francoski časniki zamolčali, nekateri pa zopet porogljivo iztičejo klerikalizem, kateri naj bi bil vse to uprizoril. No priznavajo pa s tem, kako velika moč je v katoliški cerkvi, a še krepkejša živa vera v srcih katoličanov. Eden francoskih škofov je povodom napadov na romanje lepo rekel: »Vi nas zasramujete, a mi smo bolj hrabri; vi nas cepite, a mi smo složnejši; vi nam trgate vero in ljubezen iz srca, a naše srce je v Lourdesu in v Rimu«.

Pa res, kako živa vera se je pokazala v srcih toliko tisoč francoskih katoličanov! Samo v enem dnevu prispelo je v Lourdes 60 posebnih vlakov s tisoči in tisoči božjepotnikov.

Na širokem polju, kjer so se razvrstile pojedine skupine iz raznih krajev, razvilo se je tisoč zastav, in pod vsako zastavo zastopniki iz posameznih pokrajin francoskih. Ta silna in impozantna procesija jo krene proti votlini, a njen kras in sijaj so bili najodličnejši sinovi Francoske.

Sam admiral in senator Cuverville in general Jacques in dva zastopnika kamore so nosili nebo. Dvanajst škofov in nadškofov je prisostvovalo procesiji. General Charotte, mož impozantne postave, je v sijaju svoje uniforme načeloval in nadziral procesijo. Med zastavami najmarkantnejša pa je bila ona iz Pekina, katero je minulega leta z žrtvijo svojega lastnega življenja rešil visoki pomorski častnik Henry. Ko se je pokazala ta zastava, je nastalo nepopisno navdušenje; iz 70.000 grl ne čuješ drugega nego »slava«. Po procesiji je bil govor, v katerem je P. Bruno pozval božjepotnike, naj vstrajajo v svojih sklepkih in v borbi za svobodo cerkve. A na vprašanje, ali je v srcih vseh trdna vera, je zaorilo iz 70.000 grl »credo (Verujem!)« In ta »credo« je odmevalo po hribih in dolinah, tisoč zastav pa se je poklonilo Gospodu, pripognivši se do tal. Tako je francoski narod s to lepo manifestacijo pokazal živo svojo vero.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. maja.

Budžetni odsek avstr. delegacije je včeraj razpravljala o proračunu zunanjega ministerstva in ga vsprejel objednem z naknadnim kreditom. Prvi je govoril delegat Kramar, ki je v splošnem odobral našo kitajsko politiko, potem pa obširno govoril o trozvezi. Čehi, prvi govornik, bi končno ne imeli ničesar proti trozvezi, ko bi naša monarhija gojila večje zaupanje napram Rusiji. Omenjal je dalje balkanske politike, izgona Slovanov iz Nemčije in »Los von Rom« gibanja, ki je podpirajo nemški protestantski oficijelni krogi. Konečno je izjavil, da njegova stranka tako dolgo ne zapuša naši zunanji politiki, dokler se ne pokaže samostojneje. — Za njim je govoril grof Dzieduszycki, ki je prijemal zunanjega ministra, ker ne stori ničesar proti postopanju Nemčije napram avstrijskim Slovanom, kar izredno slabi vpliv trozveze. Sicer pa govornik zaupa vodstvu zunanje politike. — Del. Pommer brani »Los von Rom« gibanje, ki ne dobi (!) podpore iz Nemčije. Trozveza je srčna potreba. — Prav dobro je pojasnil političko stran protirimskega gibanja del. Axmann, naglašajoč, da pripravljata pot združenju avst. Nemcev z rajhom. Potem je pričel govoriti zunanji minister, ki je podal svoj ekspozej ter se pečal

z raznimi predgovorniki. Govoril je seveda največ o trozvezi in nje pomenu in skušal omiliti postopanje nemške vlade napram Slovanom. Potem se je pričela nadrobna razprava, v kateri je mej drugim del. Pergelt polemizoval z dr. Kramarjem.

Prijateljstvo Čehov.

Povodom potovanja cesarjevega v Prago bodo podali Čehi, kakor se trdi, dokaz, kako da so prijatelji z ozirom na svoje narodne nasprotnike. V Pragi in tudi drugje na Češkem se namreč sedaj živahno razpravlja vprašanje, bo li praški župan dr. Srb pozdravil cesarja tudi v nemškem jeziku. S tem vprašanjem se peča tudi dr. Englov list »Hlasy od Blanka« in izjavlja, da se bo praški župan oziral tudi na nemško manjšino, akoravno je pričakovati, da župana mest Litomerice in Ustje ne bodeta izpregovorila nobene češke besede. »Tujih napak, netaktnostij in nasilnostij nikar ne posnemajmo, ker sicer ne moremo računati na pravičnost nasproti sebi od strani drugih faktorjev. S tem večjo moralno opravičenostjo se bo pa potem lahko zahtevalo v Brnu in Opavi, da se postopa pravično i proti nam«. — V nepristranskih krogih se vesele te izjave v sedanjih narodnostno razburkanih časih.

»Czasa« o trozvezi.

V uvodniku, ki ga posvečuje imenovani list otvoritvi delegacijskega zasedanja, piše o trozvezi mej drugim sledeče: Zveza z Avstrijo tvori sedaj za Nemčijo neobhodno potrebo, ako noče biti osamljena, kar pomeni za vsako kontinentalno državo pričetek razpada. V sedanji mejnarodni situaciji bi Nemčija razun Avstrije in Italije ne dobila nikake države, ki bi stopila z njo v zvezo. Od strani Rusije, katero najbolj potrebuje in kateri bi v danem slučaju žrtvovala brez odloga vse druge alijance, more pričakovati k večjemu hladno ravnodušnost, da v gotovih slučajih celo občutno nasprotstvo. Nasprotno pa ima Avstro-Ogerska, akoravno relativno slabeja, večjo slobodo in lahko bolje izbira v zvezah, ter jej torej trozveze nikakor ni treba smatrati za nenavadno dobroto, ki bi jo bilo treba plačevati z žrtvami na političkem in gospodarskem polju. — Tako piše glasilo poljskega kluba. Želeti bi bilo le, da bi poljsko časopisje zvesto vztrajalo na tem stališču in da bi tudi poljski delegati zastopali to stališče!

Poljski klub o izgonu Slovanov iz Prustije.

V poljskem klubu se je vršila te dni zelo živahna razprava o izgonu poljskih delavcev iz Prusije. Posebno poslanca Romanovicz in Dobrzenski sta vsestransko osvetljevala preganjanje Slovanov. Prvi je menil, da sicer še ni mogoče razdreti trozveze, a zavzemati treba nasproti njej popolno hladno stališče in zahtevati od grofa Goluhovskega, da odločno nastopi proti preganjanju Poljakov. Poslanec Dobrzenski je govoril o razmerah, ki jih lahko povzroči 100.000 poljskih vojakov v avstrijski in nemški armadi. Zatirani poljski narod, ki ne sme niti moliti v svojem lastnem jeziku, se bo naveličal podpirati trozvezo. Poslanec dr. Danielak je svetoval, naj se poljski poslanci v tem vprašanju zedinijo s češkimi in prično skupno akcijo proti izgonu. Seveda je našla tudi trozveza v tem klubu vnete zagovornike, na katere menda ni prav nič vplival članek oficijelnega »Czasa«; posl. grof Dzieduszycki, vitez Gniewosz ter Chamiec in Popowski so zagovarjali ohranitev trozveze kot politično potrebo. Grof Wodiczki se je koncem seje toliko ojunčil, da je predlagal, naj se to vprašanje sproži v delegaciji. Tu je vstal načelnik vitez Jaworski in izjavil, da ima ta razprava le namen, podati navodila poljskim delegatom pri njih postopanju v delegaciji. — Seveda smemo biti prepričani, da poljski delegati v delegaciji ne bodo provzročali grofu Goluhovskemu nobenih težkoč radi nasilnega postopanja pruske vlade proti avstrijskim slovanskim podanikom.

Pruski poslanski zbor

preti v kratkem razpust. Agrarski »D. Tageszeitg.« namreč poročajo, da namerava vlada razpustiti ta zastop in se to izvrši v avgustu. Za popolno resničnost te vesti imenovani list, kakor pravi, še ne prevzame nikakega poročstva, vendar pa se mu zdi nujno potrebno opozarjati prijatelje na deželi, da

Zveza nemškega in adrijskega morja.

(K zemljevidu.)

Pred nekaj dnevi smo prinesli zemljevid, iz katerega so razvidni veliki kanali, katerih gradnjo je predložila vlada avstrijski državnici zbornici. Danes pa objavljamo zemljevid, ki sicer ni na dnevnem redu v zbornicah in sedaj še gotovo ne bi dobil večine, za katerega se pa Nemci in Mažari jako ogrevajo.

Zlasti Nemčija bi imela velik dobiček od tega kanala. Od Stettina bi se rabila Odra, od katere se kanal loči blizu Berolina ter gre proti jugovshodu skozi celo prusko Šlezijo. Od tod pa pade v Dunaj-Oderski kanal, ki ga namerava sedaj graditi vlada. Od Dunaja do Vukovara, torej skoro ves ogrski

polovica pri gradnji tega kanala imela še najmanj stroškov. Mažari imajo v trgovinskem ministerstvu že izdelane načrte. Skoro gotovo bi se tudi Nemčija odločila za gradnjo tega kanala, če se ne bi strašila ogromnih stroškov.

Največ koristi bi imeli od tega kanala Nemci in Mažari. Nemcem bi se še bolj odprla pot v Avstrijo, in njihova industrija bi jo tudi izrabila in izkoristila. Drugi, ki dobe, so pri tem Mažari. Njihova dežela dobi direktno zvezo z dvema morjema; Reko so si že vzeli, in sedaj bi se jim še dogradila vodna pot do reškega pristanišča. Ta kanal bi povzdignil zelo mažarsko oblast na jugu.

Popolnoma v stran potisnjene pa bi bile naše dežele. Naredila bi se mimo nas velika svetovna pot in mi bi ostali v kotu. Zato je

z našega stališča, ne glede na ogromne stroške, želeti, da se ta projekt ne izpelje.

Vse države se zdaj bavijo s takimi ogromnimi načrti. Francozi hočejo graditi velikanski »Canal de deux Mers«, ki naj bi zvezal atlantski ocean pri Bordeaux s sredozemskim morjem pri Narbonne. Rusi pa delajo načrt za kanal od nemškega do črnega morja.

Seveda je vprašanje, če se bodo ti oholi načrti tudi izvršili. Saj je že pri teh kanalih, ki jih predlaga sedaj naša vlada, skoro gotovo, da se ne bodo nikdar rentirali. Na korist veliki industriji in na škodo poljedelstvu se z davki ljudstva grade stvari, ki požirajo ogromne svote. Gotovo mnogo teh načrtov ostane na papirju, ker se bo iztrgala nemogućnost njih izvršitve.

nem orijentu in v najdivnejših krajih sveta znani le po imenu a ne po vseh; tako pa so živa in trajna priča življenja in kreposti apostolske. In katoliška cerkev prevladuje po francoskih misijonih tako v moralnem kakor v materijalnem oziru z vseh ploh vse misijone drugih držav. Pa tudi v domovini francoski se pokazuje vključ vsem težavam katoliško življenje in živa vera, kakor

Veličastna manifestacija katoliške zavesti.

Četudi je na Francoskem mnogo zla, čeprav je Francoska po besedah Bismarka rodila zlo za vso Evropo, je vendar na Francoskem toliko dobrega, toliko katoliške zavesti, kakor v nobeni drugideželi ne. Ako bi ne bilo Francije, bi bili misijoni v dalj-

store zelo pametno, ako računajo z razpustom v najkrajšem času.

Vprašanje glede srbskega prestola naslednika

je sedaj v srbskih in tudi drugih političkih krogih na dnevnem redu, ker je sedaj, kakor pravijo, dognano po izvedencih, da kralj Aleksander ne dobi potomca in ker so v smislu nove ustave izključene od prestolonasledstva vse stranske črte Obrenovičev. Ko se kralj Aleksander na kakoršenkoli način umakne s prestola Srbije, bo moral srbski narod zopet voliti svojega kralja. No, gotovi možje, posebno pa poročevalci židovskih listov, že imajo potrebnega kandidata. Najresneje pride baje v poštev kot bodoči srbski kralj sedaj 49letni Jurij Maksimiljanovič Romanovski, vojvoda Leuchtenberg, ki je poročen s hčerjo črnogorskega kneza Anastazijo Stano in nosi naslov ruska carska visokost. Poleg njega pride v poštev drugi sin kneza Nikite, v letu 1879 rojeni princ Mirko. Tako ugibajo večinoma zunanji politiki. Vse drugače pa rešujejo to vprašanje srbski radikalci in resno mislijo na svojega večnega pretendenta Karagjorgjevića.

Francoski senat in kongregacijski zakon

V večerajnji seji je izvolil francoski senat posebno komisijo 18 članov, ki se bodo pečali s znanim društvenim zakonom. Waldeck-Rousseau seveda upa, da bo razpolagal i v odseku kakor tudi v plenumu s potrebno večino. Razprava v senatu se prične baje že 15. junija in bo morda, vsaj tako želi vlada, rešena v štirinajstih dneh. Vlada namerava načrt zagovarjati povsem tako, kakor ga je sprejela poslanska zbornica, vendar pa ni izključeno, da ga senat premeni posebno z ozirom na porabo premoženja razpuščenih kongregacij. Kako vsestransko ugoden vpliv bo imel potem vsprejeti zakon, je Waldeck-Rousseau že povedal z izjavo, da se potem še le prične pospeševati verski mir. Ta mir bo seveda precej podoben znanemu redu v Varšavi.

Preosnova angleške armade

Angleška spodnja zbornica je te dni odobrila načrt vojnega ministra glede preosnove armade. O tej preosnovi se pa izraža mej drugimi tudi »Novoje Vremja« zelo nepovoljno. O preosnovi se nikakor ne more trditi, da bi bila temeljita. Z njo se ne bo doseglo nič drugega nego večje število, o večji hrabrosti in izurjenosti pa ne more biti govora, ker v Angliji poznajo še vedno same prostovoljce, ki jih zbirajo v slučaju potrebe in brez vsake vaje pošljejo na bojišče. Burom tudi pomnožena armada ne bo imponirala, ako bo kazala tako malo izurjenosti, kakor dosedaj.

Lord Kitchener odstopa

Iz Londona dohajajo vesti, da angleški vrhovni poveljnik v Južni Afriki lord Kitchener v kratkem odstopi, ako vlada ne ugodni njegovim zahtevam. Kaj pravzaprav zahteva ta mož od svoje vlade, ni popolno jasno. Nekateri sodijo, da zahteva nove izdatne pomoči, da mu bo mogoče zatreti do cela burski rod, drugi pa menijo, da je Kitchener predložil vladi mirovne pogoje, ki bi bili v korist Burom. Bodisi karkoli, gotovo je, da si želi Kitchener čim preje ostaviti vroča afriška tla. Glasom uradne statistike so imeli Angleži do 1. maja na bojišču 249.416 mož. Umrlo jih je v vojski in vsled bolezni do konca aprila 14.978, ranjenih je bilo 17.209, za vojno nesposobnih so poslali domov 76.582 mož. Izgube najnovejšega časa so tudi znatne, mejtem ko se ne morejo pohvaliti z nikakimi vspehi. Mejtem pa se Buri vedno živahneje gibljejo in so se ravno v poslednjih dneh pojavile v kapski koloniji nove burske čete, o katerih Angleži niti niso slutili. Dewet ima zbranih že več močnejših oddelkov, ki so že vsi prekoračili reko Oranje.

Culukafri v službi Angležev

Ves omikani svet je presenetila vest, da so sklenili angleški generali v Južni Afriki v vojski proti Burom oborožiti Culukafre in jih naščuvati za roparske napade na burska posestva. »Novoje Vremja« meni, da mora ta sklep roditi odpor celega sveta in tudi v

Angliji, kajti bolj kruto in nečuvno skoro ni mogoče prezirati vse zakone in vojne navade, kakor sedaj delajo Angleži. Ali se morda tako tolmači najnovejša izjava Salisburyjeva, da bo namreč vsakdo občutil, s kako nevarnim nasprotnikom ima opravka, ako razžali Anglijo? Tedaj te besede angleškega ministerskega predsednika niso imele drugih posledic, nego pri vsi-h resno mislečih krogih le pomilovalen posmeh, sedaj pa je Anglija z dejanjem pojasnila, kako umeva vcepiti vsakomur strah v mozeg in kosti. A tak način postopanja proti številno slabejemu nasprotniku bo provzročil najglasnejši odpor vseh kulturnih držav.

Dopisi

Iz Gorij pri Bledu, 24. maja Pri nas je bilo lepo mirno in sloga je vladala med nami, dokler se niso začeli širokoustiti in repenčiti nekateri liberalci, katerim so duhovitosti liberalnih listov zlezle v glavo. Ti so hoteli na vsak način vreči našega občespoštovanega gospoda župana Jakoba Žumra. Začelo se je proti njemu obrekovanje take vrste, kot so ga ravno samo liberalci zmožni. V »Narodu«, »Rodoljubu« in »Gorenjcu« so ga napadali, pisali, da je v občinski blagajni nered, in prav po liberalno so hoteli še celo dokazati poneverjenje in Bog ve kaj še vse. Iz Ljubljane je prišel zato od deželnega odbora dr. Zbašnik, ki je natančno pregledal račune in jih našel v redu. To je grozovito razkačilo liberalce in dr. Zbašnik se je pri tej priliki mogel prepričati, koliko vere gre liberalcem. Najhujši nasprotnik županov je Vinko Černe v Zgornjih Gorjah. Ta je tudi izstopil iz občinskega sveta, in na to je dobil pismo od okrajnega glavarstva, katero tu priobčujemo:

»Št. 5330. N pr. g. Vinko Černe v Zg. Gorjah. O Vašem in sodrugov naznanilu o izstopu iz občinskega odbora Gorjanskega, kateri izstop se sicer županstvu še naznanil ni, okrajno glavarstvo uvažuje okolščine, da je deželni odbor z dopisom z dne 25. apr. 1901, št. 4959, izjavil, da so vse zadnji čas zoper župana Jakoba Žumra podane pritožbe popolnoma neutemeljene in da ni rešiti županstvu sedaj nikakih agend, ki potrebujejo pretresovanja v občinskem odboru, ničesar ne ukrene glede na to, da se bode v kratkem vršila volitev novega občinskega odbora, v kar so volilni listi vže od 21. aprila sem v smislu § 17. občinskega reda na upogled razpoloženi. — Radovljica, dne 17. maja 1901. — Za c. kr. okrajnega glavarja: Schittnig sr.«

To pismo bo pač Vinko Černeta pohladilo, kakor zasluži, za g. Jakoba Žumra, ki je za svoj dolgoletni trud v korist gorjanske občine moral sedaj prenašati toliko neutemeljenih očitanih, je pa zaslužno zadoščenje.

Liberalci z Bleda sem se pač zelo trudijo, da bi zasejali liberalno umazanost v našo občino, pa se zdi, da ne bodo dosegli nobenega vspeha. Pošteni ljudje liberalizma ne marajo.

Tedenski koledar

Nedelja, 26. maja: Binkošti; evang.: Jezus govori o sv. Duhu. Jan. 15. — Ponedeljek, 27. maja: Binkoštni. Filip N. sp. — Torek, 28. maja: Avgustin Kantvar. šk. — Sreda, 29. maja: Maksim šk. — Kvatre. — Četrtek, 30. maja: Feliks p. — Petek, 31. maja: Angela d., Patronila. — Sobota, 1. junija: Juvencij m. — Solnce izide 30. maja ob 4. uri 20 min., zaide pa ob 7. uri 36 min. — Dan zraste v juniju do 21. za 16 min., in se skrči do 30. za 3 min. — Musica sacra v stolni cerkvi v nedeljo pontifik. maša ob 1/10. uri: »Ecce sacerdos« zložil Ant. Foerster, instrumentalno mašo v F-dur dr. Fr. Witt, aleluja z verzikloma in sekvenco A. Foerster, ofertorij Moric Brosig. V ponedeljek pontifikalna maša ob 10. uri: Instrumentalna maša v H mol zl. Moric Brosig, aleluja z verzikloma in sekvenco A. Foerster, ofertorij dr. Fr. Witt. — V mestni cerkvi sv. Jakoba je v nedeljo velika maša ob 9. uri: Maša v čast sv. Cecilije v B dur zl. J. B. Benz, graduale „Alleluja Emitte Spiritum tuum“

s sekvenco zl. A. Foerster, ofertorij »Confirma hoc Deus« zl. J. Mitterer. — V ponedeljek velika maša ob 9. uri: Maša v čast M. B. v G mol, zl. J. Schweitzer, graduale „Alleluja. Loquebantur« in sekvenco zl. A. Foerster, ofertorij „Intonuit“ zl. J. B. Tresch.

Dnevne novice

V Ljubljani, 25. maja.

»Jugoslovanski napredni klub«, to se pravi: slovenski liberalci, pomnoženi z dvema pravoslavna klerikalcema, je sedaj ponos liberalcev. »Narod« pravi, da so se Tavčarju kar ponujale razne parlamentarne frakcije, da jih sprejme pod svoje okrilje, a on je vse zaničeval in si izbral samo — dva Srba. »Narod« ju hvali, da stojita »odločno na naprednem stališču in pripoznavata svobodomiseln program, kakor ga priznava napredna stranka slovenska«. Da se liberalstvo tako identificira z razkolništvom, je vredno, da si zapomnimo. Seveda: Proč od Rima sta oba. Skupaj bo sedaj teh šest mož »držalo kvišku barjak napredne ideje«. Hrvat je »Narod« mimogredé še ozmerjal s »šovinisti« »Narod« je toliko vesel te lepe šestorice, da svojim bravcem kar naprej slika veliki — vpliv, ki ga bo imela na volitve v odseke!

Dr. Tavčarjevo interpelacijo zoper kurata Ferjančiča so podpisali češki agrarci Rataj, Zázvorka in Černy. Poročilo, da so dobili ukor od kluba, nam ni poslal noben poslanec, pač pa smo je dobili od drugega poročevalca, ki nosi odgovornost za njo. Saj brzogovornih in telefoničnih vesti ni mogoče kritikovati, ampak se sprejmejo, kakor dojdejo, ker nosijo odpošiljatelji odgovornost za nje. Zvedeli smo pa, da se je o tem v poslanskih krogih govorilo, in češki agrarci si bodo gotovo odslej bolje ogledali Tavčarjeve interpelacije, predno jih podpišejo. Ali vedó agrarci, da je Tavčar pri nas poglavitni in najhujši sovražnik kmečke organizacije? Tavčarjev program je protiagraren, zato je pa pač čudno, če ga agrarci podpirajo. Le dobro se naj pouče, pa bodo prišli do istega zaključka, kakor Hrvatje, ki so bili slednjič prisiljeni, izključiti ga iz hrvatsko-slovenskega kluba.

Važna rzsodba upravnega sodišča. V zadevi občinskih volitev je upravno sodišče izdalo naslednje rzsodbe: 1.) Prememba volilnega imenika mej osmimi dnevi pred volitvijo utemelji sama na sebi neveljavnost volivnega čina. — 2.) Neveljavnost volitvenega postopanja se ne razteza preko dognanih pomanjkljivosti. — 3.) Splošno, s konkretnimi slučajmi ne dovolj podprte trditve radi omejevanja volivne svobode se ne upoštevajo. — 4.) Za presojo v davčni dolžnosti utemeljene volivne pravice je meročajna le v trenutku razpoložite imenika volivcev uradno predpisana davčna dolžnost.

Umril je v Zagrebu superior konventa usmiljenih sester, č. g. monsignor dr. Andrija Jagatić. Pokojnik je bil delaven hrvatski rodoljub ter si je za hrvatski narod pridobil mnogih zaslug. Neumorno se je trudil, da se je prvi hrvatski katoliški shod tako sijajno izvršil, ter se je udeležil tudi drugega slovenskega katoliškega shoda. Dr. Andrija Jagatić je bil iskren prijatelj našega gospoda knezoškofa. Svetila plemenitemu možu večna luč! Izvrševalni odbor drugega slovenskega katoliškega shoda in »Slovenske krščansko-socijalne zveze« hoda ob njegovem pogrebu zastopana.

Za pogorelce v Gorenji Vasi je deželni odbor dovolil v današnji seji 3000 kron.

Bolniška blagajna ljubljanska. Ljudje, ki so svojo poštenost kazali na različne načine ob žlicah in ljubljanskih šrangah, imajo sedaj polna usta proti sedanjemu načelstvu bolniške blagajne. Mi smo njihove laži v »Slovenca« že pojasnili, vendar ti ljudje še nečejo prenehati s svojimi lažmi. Kadar se bodo do sitega nalagali, tedaj bomo preskrbeli, da bo občinstvo zvedelo popolno resnico tudi o pravdi, ki teče vsled krivde tistih liberalcev, ki so prejšnji čas premalo pazili na denar in delavskemu zavodu nočejo prostovoljno poravnati škode. Samo nasprotnikom tistih mož, ki so

bolniško blagajno opetovano ogoljufali, bodo delojemalci in delodajalci zaupali svoj denar, vsaj sedanje načelstvo je dokazalo, da zna gospodariti. Gotovi ljudje naj si vožnje bol. blagajne in želje za dijetami po »več stotaki«, katerih pa g. Kregar ni do bival, kar iz glave izbijejo.

Nagloma umrl je 23. t. m. 45letni posestnik Fr. Karlin iz Suhe pri Škottji Loki. Oral je na njivi poleg Sore. Mej 10. in 11. uro je šel pit k vodi in tam umrl. Našel ga je njegov 79letni oče.

Prva dva salezijanska novomašnika-rojaka, ki častno pričneta vrsto slovenskih salezijanskih mašnikov. Č. g. Frančišek Povše bode pel svojo prvo novo mašo v svojem rojstnem kraju v Mokronogu na Dolenjskem dne 9. junija t. l.; č. g. Janez M. Zamjen, doma iz Mengša, pa bode vsled želje njegovih višjih imel svojo prvo novo mašo na them 2. junija, slovesno pa 3. junija t. l. v salezijanski cerkvi v Penango pri mestu Aleksandrija ne daleč od Turina na Laškem Radostno čestitamo č. gg. novomašnikoma in starišem njunim!

»Domovina« pred kasacijskim sodiščem. Pritožbo celjske »Domovine«, katere urednik g. Ante Beg je bil radi žaljenja nemške občinske hranilnice v Brezicah in nje načelnika obsojen v trimesečni zapor, je kasacijsko sodišče na Dunaju večeraj zavrnilo in potrdilo obsodbo.

Birmancev v vrhniški dekaniji je bilo: 10. maja v Polhovem gradu 229, 11. Podlipo 67, 12. na Vrhniku 471, 17. v Preserju 117, 18. v Rakitni 40, 19. v Borovnici 199, 20. v Hotedršici 132, 21. v Logatcu 288, 22. v Zaplani 47, 23. v Rovtah 223, pri Št. Joštu nad Vrhniko 58, skupaj 1871.

Birmancev je bilo v litijski dekaniji: dne 28. aprila v Radečah 304, 29. v Svibnem 92, 30. na Dobovcu 97, 1. maja v Št. Juriju 88 in v Košici 30, 2. maja v Polšniku 103, 3. v Javorju 46, na Primskovem 87, na Prežganju 53, na Jančem 48, v Štangi 61, na Kresnicah 87, skupaj 1096.

Boj proti katoličanstvu v graškem obč. svetu. Včeraj je Ljubljancan Goltsch, sedaj protestant, povzročil velik vihar, ker se je župan Graf podpisal na nek oklic katoliških sester, ki prosijo podpore za zidanje šole. Župan je kot privatnik prizadevanje šolskih sester podpiral radi tega, ker bi s prizadevanjem šolskih sester si občina znatno olajšala šolsko breme. To je tudi nemškimi radikalcem župan Graf v obraz povedal. Nemški radikalci se s tem odgovorom seve niso zadovoljili, ampak so obložili župana z najgršimi psovkami.

Naskok Nemcev na Teharje. Slavne slovenske Teharje so celjski Nemci besno naskočili. Dne 28. t. m. se bodo vršile občinske volitve na Teharjih. Dragi sovolivci vdeležite se volitve polnoštevilno, kajti pritisk od nemške strani je že skrajen. Torej na svidenje dne 28. t. m. na volišču. Noben slovenski glas ne sme ostati doma. Značilno je, da se Teharčanom obeta obisk celjskih nemčurskih agitatorjev pod vodstvom generala dolgega Janeza Štepišnika in njegovega adjutanta Oehsa, pa teharski plemiči se bodo že znali takih napadov braniti. Bog daj slovenskim volivcem slavno zmago!

Katoliško izobraževalno društvo sv. Jožefa v Tržiču ponavlja na željo občinstva kot smo že omenili, binkoštno nedeljo 26. t. m. v prostorih g. H Dobrin (na Skali) veselico. — Binkoštni pondeljek pa napravi društvo ob ugodnem vremenu izlet k sv. Ani, kjer bo na vrtu g. Ankele prosta zabava s petjem.

III. kongres čeških zdravnikov in naravoslovcev v Pragi otvori se danes 25. maja. Zdravniško zbornico kranjsko zastopa primarij g. dr. E. Šlajmer.

Poročil se je, kakor se poroča s Štajarskega, g. Albin Šmid, učitelj v Št. Pavlu z gospico Franjico Petrakovo iz Št. Petra.

Meščanska godba v Ljubljani bode vsako nedeljo in praznik popoldne igrala pri Koslerji. Binkoštni ponedeljek zvečer bode meščanska godba igrala na vrtu restavracije g. Križa »pri zvezdih«.

Glas iz občinstva o Barnum in Baileyju. Piše se nam: Ker je pričakovati, da bo dne 30. maja o priliki predstav Bar-

na
VI. občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Cirknici, registr. zadruga z omejeno zavezo“, kateri se vrši

v nedeljo dne 9. junija 1901
ob 3. uri popoldne
v društvenem domu.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo računskega pregledovalca.
3. Potrjenje računa za l. 1900.
4. Volitev načelstva, računskega pregledovalca in njega namestnika.
5. Prememba pravil.
6. Razni nasveti.

Opomba. Ako bi ne došlo ob določenem času zadostno število zadrugnikov, se prične ob 1/2. uri drugi občni zbor natančno po zgorajem „Vabilu“ ne gledé na število navzočih zadrugnikov.

V Cirknici, dne 24. maja 1901.

Načelstvo.

Nove razglednice

po akvarelih Mihaela Ruppeja
v barvah natisnjene.

Kamnik:

Pogled na mesto, Mali grad, pogled na kamniške planine, pila pri Kamniku.

Bled:

Otok, Windischgraetz-ova kapela, Mirni kot ob jezeru.

Bohinj:

Iz Srednje vasi, Srednja vas, Triglav z Bohinja, planinska kočja, Bohinjsko jezero z lopo za ladje, pogled na jezero.

Razno:

Izliv Kokre pod Kranjem, Sava pod Kranjem, Vrata.

Dobé se v vseh boljših trgovinah
list à 10 vin. 541 3-3

Razprodajalci dobé visok popust.

Ig. pl. Kleinmayer & Fed. Bamberg.

Dobro orodje, polovica dela.

KOSE „Kron-Diamant“

sto znamko, so priznane najboljše in trajno trde, dobivajo se od 15. majnika naprej pod garancijo za vsaki komad edino le 520 3-3

v trgovini z železino

Andr. Druškovič-a naslednik

Valentin Golob

v Ljubljani, Mestni trg št. 10.

MATTONIJEV GIESSHÜBLER

naravna
alkalična kislina

kot zdravilni vrelec že stoletja znana v vseh boleznih (L.) 10 19

sapnih in prebavnih organov,

pri protinu, želodčnem in mehurnem kataru. Izerstven za otroke, prebolele in mej nosečnostjo. Najboljša dietetična in osvežujoča pijača.

Izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**, želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih. Prospekti zastoj in franko

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih specerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u v Ljubljani.

bilo 100 oseb. Stevilo žrtev se še ne more dognati.

Kapstadt, 25. maja. Angleški polk je pri Bratfonteinu presenetil burski tabor in razgnal sovražnika. 12 Burov je ubitih, 13 ranjenih, 12 ujetih.

Umrli so:

24. maja. Ivan Kačar, posestnikov sin, 14 dni, sv. Petra cesta 71, življenske slabosti.

V bolnišnici:

21. maja. Helena Košir, gostija, 72 let, vsled raka.
22. maja. Rudolf Picelj, pekov sin, 2 leti, škrlatica.
— Ivan Pavšič, pisar, 17 let, peritonitis.

Žitne cene

dne 24. maja 1901.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za maj-junij	K 7-69	do 7-70
„ „ jesen	7-95	7-96
Rž za maj-junij	7-66	7-67
„ „ jesen	7-03	7-04
Turšica za maj-junij	5-50	5-51
„ „ julij-avgust	5-58	5-59
„ „ september-oktober	5-75	5-76
Oves za maj-junij	7-14	7-17
„ „ jesen	6-09	6-10

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za maj	K 7-41	do 7-43
„ „ oktober	7-68	7-69
Rž za maj	7-25	7-26
„ „ oktober	6-68	6-69
Oves za maj	6-95	6-96
„ „ oktober	5-70	5-71
Koruza za maj	5-44	5-45
„ „ julij	5-33	5-34

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7-60	do 8-00
„ „ južne žel.	7-45	7-70
Rž	7-30	8-25
Ječmen	7-20	8-25
„ „ ob Tisi	7-20	8-25
Koruza ogerska	5-60	5-70
Činkvant	6-90	7-20
Oves srednji	7-20	7-40
Fižol	8-00	10-00

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

čas	Čas opazovanja	Stanje barometra v vis.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Povprečna vlažnost
24	9 zveč.	739-4	14-5	brezvetr.	del. jasno	
25	7. zjutr.	737-1	13-0	sl. svzh.	oblačno	2-7
	2. popol.	736-2	19-0	sl. sever		
Srednja včerašnja temperatura 16-4 normale: 15-1						

Tržne cene v Ljubljani.

Tedensko poročilo

od dne 8. maja do dne 25. maja

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg	128		Pšenična moka 100 kg	27	70
„ „ II. „ „	1	—	Koruza „ „	16	60
„ „ III. „ „	96		Ajdova „ „	29	—
Telečje meso „ „	132		Fižol, liter „ „	—	24
Praščje „ sveže „ „	160		Grah „ „	—	40
„ „ prek. „ „	179		Leča „ „	—	20
Kostrunovo meso „ „	80		Kaša „ „	—	20
Maslo „ „	240		Ričet „ „	—	—
Surovo maslo „ „	2	—	Pšenica „ 100 kg	17	60
Mast praščje „ „	140		Rž „ „	15	—
Slanina sveža „ „	132		Ječmen „ „	15	—
„ „ prekajena „ „	160		Oves „ „	15	40
Salo „ „	130		Ajda „ „	14	—
Jajce, jedno „ „	5	—	Proso, belo „ „	15	50
Mleko, liter „ „	20	—	„ „ navadno „ „	17	—
Smetana, sladka liter „ „	80		Koruza „ „	13	—
„ „ kisl. „ „	80		Krompir „ „	4	—
Med „ „ „ kg	—	—	Drva, trda, m ³ „ „	7	60
Piščanec „ „	140		„ „ mehka „ „	5	50
Golob „ „	50		Seno, 100 kg „ „	4	60
Raca „ „	—	—	Slama „ „	4	40
Zajec „ „	—	—	Stelja „ „	—	—

jednorazrednici v Olševku pa do istega roka mesto učitelja-vedje. Prošnje sprejema okr. šol. svet v Kranju.

Mrtvega otroka so našli 22. t. m. na pokopališču v Stariloki. Otrok je bil ženskega spola, zavrt v dve ruti, vrat pa je imel trdo prevezan z drugo ruto. Bržkone ga je nečloveška mati zadušila.

Avstrijski nadvojvoda v Pragi »Draždanske vestie« prinašajo z Dunaja dopis, v katerem se naznanja, da mislijo dunajski krogi resno na to, da bi se jeden nadvojvoda stalno naselil na Hradčinu.

Slikar in sveti oče. Nedavno si je nek slikar, katerega proizvodi niso bili nič kaj prida, hotel preskrbovati ceneno reklamo. Naslikal je podobo svetega očeta ter potem prosil svetega očeta, naj pod sliko, katera se je slikarju po stari njegovi navadi popolnoma ponesrečila, napiše par vrstic. Z vrsticami svetega očeta je potem hotel slikar delati reklamo. Sveti oče je seve to takoj uvidel, a vendar ni poslal slike slikarju nazaj brez podpisa, kakor bi bil slikar zaslužil, ampak je pod izjavljeno sliko napisal: »Non spaventatevi, sono io! Dal Vaticano 29. Aprile 1901. Leone XIII.« To se pravi po slovenski: »Ne ustrašite se, jaz sem!« S tem stavkom iz sv. evangelija je sv. oče sitnega slikarja odpravil.

Ranko Tajsič od srbskega kralja pomiloščeni kmeti vodja, je prišel v sredo na Reko, a ko je hotel odpotovati, dobil je iz Cetinja vest, naj počaka. Včeraj je prišel na Reko črnogorski ministerski podtajnik Jovo Popović ter se dalje časa razgovarjal s Tajsičem. Na Reki vzbujajo občno pozornost vesti iz Belgrada, da je Tajsič — zblaznel. Kaj hočejo srbski krogi doseči s takimi vestmi. Poroča se še, da je Ranko Tajsiča odposlanec iz Cetinja radi tega dohitel, da prepreči kaka nenormalna dejanja Tajsičeva, ker ima Tajsič baje pri sebi orožje.

Nekaj novega o tobaku Mislilo se je, da se je tobak že popolnoma spoznalo. To pa ni tako. Dva francoska kemika pripovedujeta nekaj novega. Doslej se je v tobaku dobilo le čisti alkaloid, nikotin, Pichet in Rotschy pa sta po dolgih preiskavah dobila tri nove alkaloide, tekočega, katerega imenujeta nikotein, trdnega, katerega imenujeta nikotelin, in končno tretjega, katerega imenujeta nikotinom. Od teh alkaloidov je v primeri z nikotinom le mal del v tobaku. Kemika nadaljujeta sedaj študije o piriologičnih svojstvih. Kadilci, ki so doslej riskirali k večjemu le zastrupljenje z nikotinom, stoje sedaj poleg tega še pred trojno nevarnostjo: nikoteinom, nikotelinom in nikotinom.

Sejmi po Slovenskem od 28. maja do 1. junija. Na Kranjskem: 28. v Zagorju na Notr., Radoljici, Škofji Loki, Metliki, Bušehi in Radohovi vasi; 30. v Senožečah, Cirkniku, Hinjah in na Igu; 1. junija v Osilnici in na Slapu pri Vipavi. — Na slovenskem Štajerskem: 28. pri Sv. Trojici. Ljutomeru, v Središču, pri Sv. Emi, v Radgoni, Lučah, Marenbergu in na Laškem; 30. pri Sv. Urbanu pri Slivnici; 31. na Rečici in v Cirkovcah. — Na Koroskem: 28. v Ovspergu (14 dni) in v Podgorjah. — Na Primorskem: 28. v Divači; 30. v Gorici; 31. v Vidmu; 1. v Vidmu (Furl.)

Darovi.

Za pogorelce v Gorenji vasi: G. deželni glavar Oton pl. Detela 30 K. — G. prof. dr. Jos. Dolencec 10 K. — G. Karol Ludvik Vrhnčan 5 K.

Bog plačaj stotero! Vivant sequentes!

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 25. maja. Justični minister je obljubil, da upelje za odvetnike v kratkem uradno obleko.

Budimpešta, 25. maja. Angleški kralj se je tukajšnji prostožidarski loži zahvalil za čestitko o priliki njegovega nastopa vlade.

Zofija, 25. maja. Listi dolže vojnega ministra poneverjenja.

Cardiff, 25. maja. Včeraj zjutraj se je pojavila v premogovniku »Universal« grozna eksplozija. V jami je

numa in Baileyja na Marija Terezije cesti vsled mnogobrojnih obiskovalcev nastala večkrat velika gneča, in ker se bo mnogo oseb do prostora, kjer bode imel Barnum in Baylei svojo razstavo, tudi peljalo, zato bi bilo želeto, da se radi varnosti pešcev dovoz voz o priliki predstav tako uredi, da bodo smeli voziti vozovi samo po jedni cesti do cirkusa in samo po drugi cesti od cirkusa. Dobro bi bilo sploh popolnoma ločiti pota za pešce in za vozove.

I. društvo hišnih posestnikov. Hišni posestniki, katerim se je že dostavila rešitev njih prošnji oziroma rekurzov za olajšave pri vračevanju drž. potresnega posojila, blagovolé naj to naznaniti v pisarni društva: Dvorni trg št. 1.

V zadevi učitelja g. Gostinčarja je štajerski dež. šol. svet sedaj izvedel svojo disciplinarno preiskavo. Sklenilo se je, da se gosp. Gostinčarja ne odpusti iz učiteljske službe (kako milostno!), ker se ni pregrešil proti stanovski časti in dolžnosti, pač pa ga bodo premestili za kazen na drugo mesto.

Pogumni orožnik. Orožniški postaje vodja na Muti g. J. Kračun je peljal nekega razupitega tatu k sodišču v Marenberg. Med potoma skoči potepuh v Dravo ter skuša pod vodo preplavati na nasprotno stran. Orožnik se požene v popolni opravi za njim, zgubi sicer v valovih puško in čelado, vendar pa privleče tatu na suho.

Nesreča. V nekej vasi na Notranjskem se je 20. t. m. ponesrečil nek posestnik; peljal je namreč domov hlode iz gojzda, a pri tem padel tako nesrečno pod kolesa, da je čez par dni umrl. Zadnje nedeljo bil je še v cerkvi pri sv. maši, pa je v veliko pohujšanje in ogorčenje okolu stoječih mesto drugih molitev bral — Rodoljuba. Pri zadnjih volitvah je izjavil, da bode vsak, kdor ne voli liberalno, hudo občutil, če drugod ne, pa pri vožnji. Ljudje si namreč tu služijo mnogo kruha s tem, da izvažajo lesnim trgovcem les iz gojzdov. In čudno, ravno on je pri vožnji občutil toliko nesrečo, da je moral prehitro umreti. V velikih bolečinah je potem dvakrat poklical svojega župnika, ki ga je v življenju grdil, in prav skesano prejel sv. zakramente.

Ogenj. Iz Leš pri Tržiču se nam piše: Dne 23. maja ob 2. uri popoldne se je pokazal pri posestniku Fr. Švabu ogenj. Nevarnost je bila velika, ker so pod isto streho kakor hiša tudi skedenj in hlevi. Strah nepopisen. Neka žena je padla v omedlevico, in so jo komaj oživili. Domači gasilci so bili v hipu na licu mesta in so uničili ogenj v kalu. Škoda neznatna. Posestnik je zavarovan za 1000 glđ.

Ljubljanske novice. — Vojaška godba svira jutri ob 1/2.10. uri dopoldne v »Zvezdi«. Slovanske točke seve nima nobene na vsopredu. — Cirkus Barnum in Bailey pride v Ljubljano s svojo lastno godbo, ki broji 42 mož. Zadnji ameriški cirkus je bil v Ljubljani leta 1874, a je imel samo 125 konj, tri slone in enega leva. — Umrli je stari oče gospoda M. Moškerc, uradnika bolniške blagajne, g. Mihael Moškerc — Tujih delavcev je sedaj v Ljubljani 700. — Prešernove ulice so se pričele tlakovati. Čujemo, da se Bernardov zid odpravi. — Gorelo je včeraj na dvorišču hiše g. Milana Kozaka na Sv. Petra cesti. Vnela se je lesena lopa. Ogenj so takoj pogasili. — Izmaknil je čevljarški vajenec Anton Loj svojemu mojstru gospodu Alojziju Polajniku v Florijanskih ulicah blizu 100 kron in par čevljev. Prijeli so ga in odvedli v zapor.

Nova tovarna. V Račjem pri Mariboru je otvoril ondotni graščak Vinc. Bachier tovarno za špirit in stisneno drože.

Nove razglednice po akvarelih Mihaela Ruppeja so danes izšle v založbi Ig. pl. Kleinmayerja in Fed. Bamberga v Ljubljani. Na razglednicah so prekrasne slike z naše lepe Gorenjske. Tako umetniških razglednic še nismo imeli. Te razglednice, katere priporočamo, dobe se v vseh boljših trgovinah list à 10 vin.

Oceno o „Almanahu“, katerega so izdali slovenski bogoslovci, smo prejeli, a smo jo morali vsled nedostajanja prostora za danes odložiti. Prosimo oprostjenja!

Razpisani učiteljski službi. Na dvo-razrednici v Šenčurju pri Kranju je do 15. jun. razpisano drugo učno mesto, na

559 1-1

†

Za rodbini **Moškerc** in **Dolšak** naznanjava, da je danes najin stari oče, odnosno stric, gospod

Mihael Moškerc

v 73 letu svoje starosti umrl.

Pogreb nezabnega rajnega bode v **ponedeljek ob 4. uri popoldne** iz hiše žalosti na **Dunajski cesti št. 19.**

Dragega pokojnika priporočava v blag spomin in pobožno molitev.

V Ljubljani, 25. maja 1901.

Mih. Moškerc uradnik. **Fr. Dolšak** kand. med.

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki tvrdke W. Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznano najboljše, ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne provročajo niti marog. Nit ne postanejo blede. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Franciškanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 9 11-10

FRANC OMERSA

537 v KLANJU (4-1)
prodaja dobro in po ceni

specerijsko blago, deželne pridelke, železo, izdelke iz železa in kovin, razno orodje za kmetijstvo, rokodelstvo in hišno opravilo.

Karbolineum, firneže, lake, oljnate in suhe barve, Roman- in Portland-cement, okove, traverse in šine za stavbe itd.

Semena, trave, detelje, domače, naj-finejše lucerne, pese itd.

Najfinejše mazilo za kola, stroje in usnje.

VABILO

na

IV. redni občni zbor

„Hranilnice in posojilnice v Zg. Tuhinju

registr. zadruga z neomejeno zavezo“

ki se bode vršil

v četrtek dné 6. junija 1901

ob 5. uri popoldne

v šolskih prostorih.

Vspored:

1. Poročilo načelstva.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odobritev računa za l. 1900.
4. Volitev načelstva.
5. Volitev računskega pregledovalca in njega namestnika.
6. Slučajnosti.

NB. Ako bi občni zbor ob 5. uri ne bil sklepčen, prične se pol ure kasneje drugi občni zbor, ki ima brezpogojno brez ozira na število navzočih zadržnikov sklepati. 548 1-1

Vozni red in cene južne železnice DUNAJ-TRST.

Veljaven od 1. maja 1901.

Bok. vlak	Odob. vlak	Kaneo	Poštni vlak		Brzovlak		Postaje	Bok. vlak	Odob. vlak	Kaneo
			Tour-retour	Čas odhoda	Tour-retour	Čas odhoda				
7:52	8:41	11:50	12:56	19:25	19:25	19:25	19:25	19:25	19:25	19:25
8:51	9:40	12:50	13:56	20:25	20:25	20:25	20:25	20:25	20:25	20:25
9:50	10:39	13:49	14:55	21:25	21:25	21:25	21:25	21:25	21:25	21:25
10:49	11:38	14:48	15:54	22:25	22:25	22:25	22:25	22:25	22:25	22:25
11:48	12:37	15:47	16:53	23:25	23:25	23:25	23:25	23:25	23:25	23:25
12:47	13:36	16:46	17:52	24:25	24:25	24:25	24:25	24:25	24:25	24:25
13:46	14:35	17:45	18:51	25:25	25:25	25:25	25:25	25:25	25:25	25:25
14:45	15:34	18:44	19:50	26:25	26:25	26:25	26:25	26:25	26:25	26:25
15:44	16:33	19:43	20:49	27:25	27:25	27:25	27:25	27:25	27:25	27:25
16:43	17:32	20:42	21:48	28:25	28:25	28:25	28:25	28:25	28:25	28:25
17:42	18:31	21:41	22:47	29:25	29:25	29:25	29:25	29:25	29:25	29:25
18:41	19:30	22:40	23:46	30:25	30:25	30:25	30:25	30:25	30:25	30:25
19:40	20:29	23:39	24:45	31:25	31:25	31:25	31:25	31:25	31:25	31:25
20:39	21:28	24:38	25:44	32:25	32:25	32:25	32:25	32:25	32:25	32:25
21:38	22:27	25:37	26:43	33:25	33:25	33:25	33:25	33:25	33:25	33:25
22:37	23:26	26:36	27:42	34:25	34:25	34:25	34:25	34:25	34:25	34:25
23:36	24:25	27:35	28:41	35:25	35:25	35:25	35:25	35:25	35:25	35:25
24:35	25:24	28:34	29:40	36:25	36:25	36:25	36:25	36:25	36:25	36:25
25:34	26:23	29:33	30:39	37:25	37:25	37:25	37:25	37:25	37:25	37:25
26:33	27:22	30:32	31:38	38:25	38:25	38:25	38:25	38:25	38:25	38:25
27:32	28:21	31:31	32:37	39:25	39:25	39:25	39:25	39:25	39:25	39:25
28:31	29:20	32:30	33:36	40:25	40:25	40:25	40:25	40:25	40:25	40:25
29:30	30:19	33:29	34:35	41:25	41:25	41:25	41:25	41:25	41:25	41:25
30:29	31:18	34:28	35:34	42:25	42:25	42:25	42:25	42:25	42:25	42:25
31:28	32:17	35:27	36:33	43:25	43:25	43:25	43:25	43:25	43:25	43:25
32:27	33:16	36:26	37:32	44:25	44:25	44:25	44:25	44:25	44:25	44:25
33:26	34:15	37:25	38:31	45:25	45:25	45:25	45:25	45:25	45:25	45:25
34:25	35:14	38:24	39:30	46:25	46:25	46:25	46:25	46:25	46:25	46:25
35:24	36:13	39:23	40:29	47:25	47:25	47:25	47:25	47:25	47:25	47:25
36:23	37:12	40:22	41:28	48:25	48:25	48:25	48:25	48:25	48:25	48:25
37:22	38:11	41:21	42:27	49:25	49:25	49:25	49:25	49:25	49:25	49:25
38:21	39:10	42:20	43:26	50:25	50:25	50:25	50:25	50:25	50:25	50:25
39:20	40:09	43:19	44:25	51:25	51:25	51:25	51:25	51:25	51:25	51:25
40:19	41:08	44:18	45:24	52:25	52:25	52:25	52:25	52:25	52:25	52:25
41:18	42:07	45:17	46:23	53:25	53:25	53:25	53:25	53:25	53:25	53:25
42:17	43:06	46:16	47:22	54:25	54:25	54:25	54:25	54:25	54:25	54:25
43:16	44:05	47:15	48:21	55:25	55:25	55:25	55:25	55:25	55:25	55:25
44:15	45:04	48:14	49:20	56:25	56:25	56:25	56:25	56:25	56:25	56:25
45:14	46:03	49:13	50:19	57:25	57:25	57:25	57:25	57:25	57:25	57:25
46:13	47:02	50:12	51:18	58:25	58:25	58:25	58:25	58:25	58:25	58:25
47:12	48:01	51:11	52:17	59:25	59:25	59:25	59:25	59:25	59:25	59:25
48:11	49:00	52:10	53:16	60:25	60:25	60:25	60:25	60:25	60:25	60:25
49:10	50:00	53:09	54:15	61:25	61:25	61:25	61:25	61:25	61:25	61:25
50:09	51:00	54:08	55:14	62:25	62:25	62:25	62:25	62:25	62:25	62:25
51:08	52:00	55:07	56:13	63:25	63:25	63:25	63:25	63:25	63:25	63:25
52:07	53:00	56:06	57:12	64:25	64:25	64:25	64:25	64:25	64:25	64:25
53:06	54:00	57:05	58:11	65:25	65:25	65:25	65:25	65:25	65:25	65:25
54:05	55:00	58:04	59:10	66:25	66:25	66:25	66:25	66:25	66:25	66:25
55:04	56:00	59:03	60:09	67:25	67:25	67:25	67:25	67:25	67:25	67:25
56:03	57:00	60:02	61:08	68:25	68:25	68:25	68:25	68:25	68:25	68:25
57:02	58:00	61:01	62:07	69:25	69:25	69:25	69:25	69:25	69:25	69:25
58:01	59:00	62:00	63:06	70:25	70:25	70:25	70:25	70:25	70:25	70:25
59:00	60:00	63:00	64:05	71:25	71:25	71:25	71:25	71:25	71:25	71:25
60:00	61:00	64:00	65:04	72:25	72:25	72:25	72:25	72:25	72:25	72:25
61:00	62:00	65:00	66:03	73:25	73:25	73:25	73:25	73:25	73:25	73:25
62:00	63:00	66:00	67:02	74:25	74:25	74:25	74:25	74:25	74:25	74:25
63:00	64:00	67:00	68:01	75:25	75:25	75:25	75:25	75:25	75:25	75:25
64:00	65:00	68:00	69:00	76:25	76:25	76:25	76:25	76:25	76:25	76:25
65:00	66:00	69:00	70:00	77:25	77:25	77:25	77:25	77:25	77:25	77:25
66:00	67:00	70:00	71:00	78:25	78:25	78:25	78:25	78:25	78:25	78:25
67:00	68:00	71:00	72:00	79:25	79:25	79:25	79:25	79:25	79:25	79:25
68:00	69:00	72:00	73:00	80:25	80:25	80:25	80:25	80:25	80:25	80:25
69:00	70:00	73:00	74:00	81:25	81:25	81:25	81:25	81:25	81:25	81:25
70:00	71:00	74:00	75:00	82:25	82:25	82:25	82:25	82:25	82:25	82:25

Vozni red državnih železnic.

Veljaven od 1. maja 1901.

LJUBLJANA - TRBIŽ.

Osobni vlaki						Osobni vlaki					
po noči	zjutr.	opld.	pop. dne	po noči	Cene osob. vlaka	Postaje			Postaje		
					I. II. III.						
12:21	7:05	11:51	4:08	5:41	10:20	Ljubljana j. k. p.	3:25	7:12	11:16	4:38	8:22
12:21	7:08	11:54	4:09	5:44	10:20	„ d. k. f. a.	3:25	7:09	11:13	4:35	8:21
12:21	7:13	11:58	4:14	5:45	10:21	„ p.	3:12	7:06	11:11	4:30	8:21
12:21	7:22	12:06	4:22	5:53	10:21	„ p.	3:12	7:05	11:04	4:23	8:21
12:21	7:47	12:28	4:45	6:15	10:21	„ p.	3:12	7:00	10:55	4:17	8:21
12:21	8:04	12:41	4:57	6:27	10:21	„ p.	3:12	6:58	10:43	4:10	8:21
12:21	8:09	12:45	5:01	6:31	10:21	„ p.	3:12	6:53	10:38	4:05	8:21
12:21	8:23	12:57	5:13	6:43	10:21	„ p.	3:12	6:47	10:32	4:00	8:21
12:21	8:29	1:01	5:17	6:47	10:21	„ p.	3:12	6:42	10:27	3:55	8:21
12:21	8:41	1:14	5:30	6:59	10:21	„ p.	3:12	6:36	10:21	3:50	8:21
12:21	8:58	1:25	5:40	7:11	10:21	„ p.	3:12	6:30	10:15	3:45	8:21
12:21	9:04	1:35	5:50	7:23	10:21	„ p.	3:12	6:24	10:10	3:40	8:21
12:21	9:14	1:44	5:59	7:35	10:21	„ p.	3:12	6:18	10:04	3:35	8:21
12:21	9:42	2:15	6:11	8:07	10:21	„ p.	3:12	6:12	10:00	3:30	8:21
12:21	10:04	2:35	6:21	8:19	10:21	„ p.	3:12	6:06	9:54	3:25	8:21
12:21	10:18	2:47	6:31	8:31	10:21	„ p.	3:12	6:00	9:48	3:20	8:21
12:21	10:32	3:01	6:41	8:43	10:21	„ p.	3:12	5:54	9:42	3:15	8:21

LJUBLJANA - KOČEVJE.

Osobni vlaki						Osobni vlaki					
zjutr.	popol. dne	zvečer	Vozne cene			Postaje					

J. SOKLIČ
v Ljubljani, Pod Trančo 1

prilagoča osobito preč. duhovščini in sl. občinstvu
v mestih in na deželi izboruo svojo zalogo

Tovarniška zaloga
lohnatih klobukov c. kr. dvornih
zaloznikov A. J. Pichler v Gradcu.

cilindrov, mehkih in trdih
klobukov, 190 12-5
turistiških klobukov, čepic,

po raznovrstnosti blaga primerno nizkih cenah.

!Nove Pesmi!

- a) „36 obhajilnih, Srca Jezusa, Presv. R. Telesa pesmi“, za mešan zbor, solospve in org. zložil Ign. Hladnik, op. 39. Cena partituri in 4 glasom 4 K (po pošti 30 h več), posamezni glasovi po 40 vin. (Partitura obsega 4 pole v velikem formatu, tisk Katol. Tiskarne.)
- b) „Marijne pesmi“, op. 15, 4. natis. Cena 1 K. 512 6-4
- c) „Pang. 4 himne za procesijo“, mešani zbor, 2. natis. Cena 50 vin.
- Dobi se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu.

Davnej potrjeno dijetet. kosmet. sred-tvo (umazanje) za krepcanje in utrjevanje kit in mišic človeškega telesa

Kwizdov fluid.

Znamka: Kača (tekočina za turiste).

Turisti, kolesarji in jezdecji uspešno rabijo ta fluid za krepcanje in poživljanje po daljnih turah.

Cena: Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K 20 h.

Pristno je dobiti v vseh lekarnah. G. 632 20-15

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.

Cela oprava za pekarski obrt

in tudi ena senčnata plahta s celo opravo se prodá 534 2-2

na Poljanski cesti št. 25.

Cisto medicin. ribje olje.

Deželna lekarna **DORSCH** pri Mariji Pomagaj

Čubar, Hrvatsko, septembra 1900.

Blag. g. Milan Levstek, lekarnar v Ljubljani.

Iz srca se Vam zahvaljujem za dobroto Vašog neprecenjenog dobrog in pristnog **medicinskog ribjog olja**, katerog že die časa samo iz Vaše dobro znane lekarnar naročam in uporabljam za sebe in svojo rodbino sigurnim učinkom. Isto je prijetnega ukusa in lahko prebavljivo. Prosim, pošljite mi zopet šest steklenic za 2 glđ. 50 kr.

Pozdravljam in ostajam Vam udani

839 40 **Anton Ožbolt**, trgovec in posestnik.

Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 glđ. 50 kr.

Razpošilja vsak dan z obratno pošto

dež. lekarna pri Mariji Pomagaj

Mr. Ph. M. Leusteka v Ljubljani.

Resljeva cesta št. 1., poleg mesarskega mosta.

Varstvena znamka: **Sidro.**

LINIMENT. CAPSICI COMP.

iz lekarnar Richter-jeve v Pragi,

pripoznano izvrstno bolečine olajšujoče mazilo je dobiti steklenica po K — 80, K 1-40 in K 2— v vseh lekarnah. Zahteva naj se to 105 21-17

sploh priljubljeno domače zdravilo

vedno le v izvornih steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richter-jeve lekarnar ter sprejme iz previdnosti le v steklenicah s to varstveno znamko kot pristni izdelek. 296 (10-1)

Richterjeva lekarna pri zlaten levu v Pragi, Elizabethstrasse 5.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,
Sv. Petra cesta št. 6

se prilagoča preč. duhovščini v izdelovanje vsakovrstne **duhovniške obleke** iz trpežnega in solidnega blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo **zgotovljene obleke** posebno na **haveloke** v največji izbiri po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov. 7 38

Deček,

16 let star, sin poštenih starišev, sprejme se takoj v pouk za usnjarski obrt pri **Valentin Rihar-ju,** 494 3-3 pošta Polhov Gradec.

Jos. Perhauc

v Ljubljani, Dunajska cesta štev. 6 c. kr. koncesionirana

pisarna za promet posestev

se priporoča

za izvršitev nakupov in prodaj graščin, v deželni deski vpisanih posestev, tovarniških etablissementov, mestnih, najemniških in rodbinskih hiš, vil in realitet vsake vrste.

Istotam je tudi koncesionirana pisarna

za civilne in vojaške zadeve

in sicer za izdelovanje prošenj

na Njega Veličanstvo, računov, vlog na razne osrednje urade in druga oblastva, zadevajočih pomiloščenje, obrtne, ženitvene in pristojnostne, državljanske, iz- in priseljevanjstvene, vojaške (franje) naborne in one stvari, ki so v področju političnih oblastij, in posebno tudi v zadevah novega osebnega 359 (6-3) in pridobinskega davka.

Leopold Tratnik

pasár in srebrar v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

se priporoča prečistiti duhovščini, cerkvenim predstojništvom in dobrotnikom cerkvá v strokovno umetno izdelavo raznovrstnega

cerkvenega orodja,

kakor: tabernaklje, monštrance, kelihe, svečnike, lestence, svetilke itd.

iz zanesljivo najboljšega kovinskega blaga.

V zalogi pa ima mnogo že izgotovljenih, krasnih predmetov.

Stare predmete prenavlja, posebri in pozlati po najnižji cenli.

Slavnemu občinstvu pa priporoča lastne izdelke in veliko zalogo električnih svetilk v raznih oblikah, prenareja tudi stare svetilke v uporabo električne razsvetljave. — Postrežba zanesljivo točna, cene nizke. 133 30-27

Važno! Važno!

gospodinj, trgovce, živinorejce.

Najboljša in najcenejša postrežba

za droge, kemikalije, zelišča, cvetja, korenine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, **fotografične aparate in potrebščine**, kirurģična obezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinejšega čaja, ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in solij za kopel. 304 10

Oblastv. konces. oddaja strupov.

Za živinorejce

posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna sol, solitar, encjan, kolmož, krmilno apno itd. Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja **G. Plocoli** v Ljubljani

dvornega zaloznika Nj. Svetosti papeža

ima v sebi **90krat več železa**

kakor druga po reklamli nezasluzno sloveča **china-železnata vina**, katera čestó nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 8-12

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled bolezní oslabilih osebah, kakor tudi se posebno pri bledih, slabotnih in bolehavih otrocih. II. 590 50-47

Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Solnčnike

346 v največji izbiri 98 po najnižjih cenah prilagoča

L. Mikusch

v Ljubljani, Mestni trg 15.

Št. 15.428. **Stanovanje v najem.** 547 1-1

V mestni hiši št. 18 v Sv. Florijana ulicah je za 1. avgust 1901 oddati jedno stanovanje obstoječe iz sobe, kuhinje, drvarnice in podstrešja v najem. Ponudbe sprejema mestni gospodarski urad v navadnih uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane, dné 21. maja 1901.

S 6/99 88 **Sklep.** 540 1-1

Po zahtevanju konkurzne mase **Martina Zajc-a**, bivšega trgovca v Št. Jerneju po konkurznem upravitelju, odnosno namestniku **dr. Valentinu Krisper** v Ljubljani, bo dné 26. junija 1901

dražba zemljišč

dopolodne ob 10 uri pri spodaj oznamenjeni sodniji v izbi štev. IV.

1. pod vlož. št. 1 kat. obč. Št. Jernej skupno s parcelami prepisanimi k temu zemljišču št. 1275/11 kat. obč. Št. Jernej, 2015/52 in 2015/53 kat. obč. Ostrog,

2. pod vlož. št. 2 kat. obč. Št. Jernej;

3. pod vlož. št. 3 kat. obč. Št. Jernej;

4. pod vlož. št. 4 kat. obč. Št. Jernej;

5. pod vlož. št. 791 kat. obč. Št. Jernej;

6. pod vlož. št. 279 kat. obč. Gradišče;

7. pod vlož. št. 896 kat. obč. Vrhpolje;

8. pod vlož. št. 372 kat. obč. Vrhpolje s pritliklino vred. ki sestoji iz trgovske oprave, vozov in drugega gospodarskega orodja, sodov in oprave vinskega hrama.

Nepremičninam, ki so prodati na dražbi, je določena vrednost in sicer:

ad 1. na 740 kron,

ad 2. na 10000 kron,

ad 3. na 2600 kron,

ad 4. na 2400 kron,

ad 5. na 200 kron,

ad 6. na 2400 kron,

ad 7. na 50 kron,

ad 8. na 200 kron in pritliklino na 820 kron 10 h.

Najmanjši ponudek znaša in sicer:

ad 1. 473 K 32 h,

ad 2. skupno s sem spadajočo pritliklino 7162 K 73 h,

ad 3. 1733 K 33 h,

ad 4. skupno s sem spadajočim inventarjem 1650 K 66 1/2 h,

ad 5. 133 K 33 h,

ad 6. 1600 K — h,

ad 7. 33 K 33 h,

ad 8. 133 K 33 h,

pod temi zneski se ne prodaja.

Dražbene pogoje in listine, ki se tčejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti, ki želé kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodniji v izbi št. II. med opravilnimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodniji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati gledé nepremičnine same. Določitev dražbenega obroka je zaznamovati v bremenskih listih vložkov za nepremičnine, ki so prodati na dražbi.

C. kr. okrajna sodnija Kostanjevica, oddelek I, dné 19. majnika 1901.

Patentirane ročne in nahrbtne stroje za žveplenje

proste in dvojnate

patentirane Peronospora-aparate najnovejšega sestava

brizgalnice za žvepleno-ogljik (injektorji)

zoper filoksero 80 20-14

aparate za streljanje ob hudi uri

Posebne brizgalnice za sadno drevje in vsa druga orodja za sadje- in vinorejo pošilja po najnižjih tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj II. Praterstrasse 49.

Razprodajalci se sprejemajo. Geniki brezplačno in franko.

Najprimerneje priloznostno darilo za mladino so

Pomladni Glasi

ki so jih izdali ljubljanski bogoslovci dosedaj deset zvezkov.

Dobé se še razen I. in II. vsi letniki in sicer nekateri krasno vezani po 1 K 80 h, v platno po 1 K 10 h, v polplatno po 80, ozir. 70 h, broširani po 60, 50, ozir. 40 h.

Naročajo se po vseh knjigarnah in v semenišču.

DOBRA VARČNA KUHINJA.

Juhina zabela Maggi prekosi vse druge: vsako juho in slaboten bulon stori v trenutku dober in redilen, — le nekoliko kapljic je treba — Dobi se v izvornih steklenicah po 50 vinarjev po vseh prodajalnicah delikatez, dišav, kolonialnega in špicerijskega blaga. Izvirne steklenice se po ceni napolnujejo z novo juhino zabelo Maggi-jevo. 52 12-5

Zaloga „Styria“, „Helikal“, „Austria“ in „Stefanie“-koles prave J. Reithofer-jevih sinov pnevmatike, katero ponudim po isti ceni, kakor v tovarni.

Prporočam svojo največjo in najbogatejšo, obče znano veliko izbero vsakovrstne zlatenine in srebrnine v secesiji, posebno

Popravila sprejemajo se v prodajalni in delavnici.

Iepe poročne prstane

prave švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck) in najboljše šivalne stroje vse to po najnižjih cenah in z jamstvom. 28 37

Fr. Čuden, urar in trgovec

v Ljubljani, Mestni trg šte. 25, nasproti rotovža. Ceniki brezplačno in poštine prosto

Mehanična delavnica: Ribji trg.

Fran Zeman, **Ljubljana**, Poljanska cesta št. 24, nasproti sv. Petra mostu.

Velika zaloga

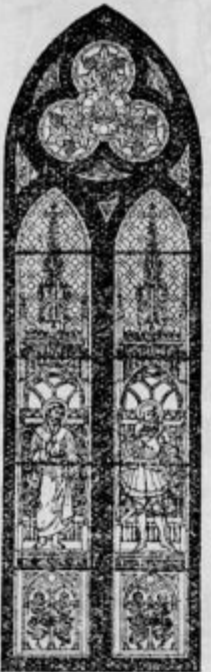
najnovjših in splošno zbojšan'ih poljedelskih strojev

kakor: gepeljni, s katerimi samo ena živina lahko stroje goni, mlatilnice z mesingastimi, jeklenimi ali na krogelje tečaji, slamoreznice z jako velikimi kolesi in močno napetimi noži, čistilnice in mline za žito, ter drugih vrst strojev.

Sesalke za vodo in gnojnico, cinkaste cevi za trombe in vodovode, katere sploh ne rujavijo in tudi nikakega okusa vodi ne dajo, kakor druge vrste cevij.

Nadalje ima v zalogi romau- in portland-cement, opeko in papir za strehe po najnižjih cenah. 544 2-1

Zavod za slikanje na steklu **Ed. Stuhl**, Gradec, Ungergasse 3 izdeluje slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.

Gosp. **Edvard Stuhl**, umetnik za slikanje na steklu, je izdelal za tukajšnje farno cerkev sv. Križa v Poličanah dvojno okenj po 4-5 m visoka in 1-5 m široka, jako umetniško in v največjo zadovoljnost. V okenj so slike: krvava in nekrvava daritev. Cena obeh oknom 360 gl. Pridite in glejte! Jako sem zadovoljen in priporočam mojstra zlasti oni gospodom, ki bi radi kaj lepega dobili, pa nimajo veliko denarjev na razpolago. Župni urad Poličane ob južni železnici, dne 29. marca 1899.

Jan. Lenart, duh. svetnik, župnik. Gosp. **Edvard Stuhl**, izdelovatelj slikanih okenj v Gradcu, je za našo novo farno cerkev sv. Vida izdelal dvanajst okenj in sicer dvojce okenj s slikami sv. Modesta in sv. Krescencije, druge z raznimi drugimi slikarjimi ozaljšane. Vse je izvršil jako umetniško in popolno zadovoljnost. Ker tudi cene niso previsoke, zato umetnika toplo priporočim vsem cerkvenim predstojništvom, ki si mislijo napraviti taka okna. Farni urad Lučine ne Kranjskem, dne 19. oktobra 1899.

Anton Dolinar, župnik. Taci priznanj imam prečastiti duhovščini na razpolago še dokaj. Vljudno se priporočam 322 18-8 **Ed. Stuhl**.

Koledar

katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani za l. 1901 z jako zanimivo in rabno vsebino, z imenikom učencev za več ko 400 šolarjev, z zapisnikom bolnikov, gospodarskim zapisnikom itd. stane v „Katališki Bukvarni“ krasno vezan 2 K 30 h, po pošti pošiljan 10 h. več.

Umetnijski zavod za slikanje na steklo B. ŠKARDA v Brnu. Izdeluje zlasti: cerkvena okna različne izvršitve. Ceniki in strokovni svet brezplačno. Osemkrat odlikovan s prvimi darili

117 26-18

Odvetniškega koncipijenta sprejme

Dr. Josip Furlan, advokat v Ljubljani.

Priznано najboljši 372 10-3

Jekleni plugi 1-, 2-, 3, in 4-lemežni Senožetne in mahove, členkaste in dijagonalne **brane**, **Kovano-železni poljski valji** **Sejalnice** „Agricola“ **Stroji za košnjo** trave, detele in žita **Grablje za obračanje sena in žita. Sušilnice** za sadje in zelenjad **Stiskalnice** za grozdje, sadje in druge namene **Mlini za sadje in grozdje** **Stroji za obiranje jagod** **Automatično delujoče patent. škropilnice „SYPHONIA“** za pokončavanje trtne in rastlinske uši **Prenesljiva štedilna kotljišča** za parenje krme

Mlatilnice s patent. valjastimi podlogami za roko, vifel in par **Vratila** za uprego od 1 do 6 živali. **Najnovjše žitne čistilnice, trijerji, zabljači za koruzo** **Slamoreznice, mlini za debelo moko, reporeznice** **Stiskalnice** za seno in slamo za roko, stelne in za prevaževanje pa vse druge stroje za kmetijstvo

Izdeluje in pošilja v **najnovjši sestavi** **PH. MAYFARTH & Co.** c. kr. edino priv. tovarne kmetijskih strojev, livarne in fužine na par **DUNAJ, II., Taborstrasse Nr. 71.** 750 delavcev **Ustanovljeno 1872** **Oblikovan na vseh večjih razstavah z nad 400 zlatimi, srebrnimi in bronastimi medaljami. — Obširni katalogi in mnoga priznanja gratis. — Zastopniki in prodajalci zaželjeni.**

"ALMANAH" je elegantno opremljen in ima 216 strani vel. 8°. — Interesantna in izbrana leposlovna in znanstvena vsebina! Krasi ga petero originalnih vinjet! — Cena 2 K 40 h, s poštnino 2 K 60 h. Naroča se v semenišču in po knjigarnah.

ALMANAH SPISALI SLOVENSKI BOGOSLOVCI

REGI SECLORUM IMMORTALI GLORIA

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno **blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte** itd.

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in pošteno po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko. Prečastite gospode prosim, da se blagovolé pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, družtev in potujočih agentov. Zagotavlja hitro in najpoštenejšo postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bode hvaležna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 532 52-52

Ana Hofbauer, imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode v Ljubljani, Wolfove ulice 4.

LJUBLJANA.

Samo 1 dan.

V četrtek, 30. maja.

BARNUM & BAILEY Največje kazališče sveta.

Ameriško velikansko zabavno podjetje.

Že 50 let ponos Amerike.

Potuje sedaj po evropski celini

v 67 navlašč zato konstruiranih železniških vozovih, k tvorijo 4 vlake po 17 vozov. Cela nerazdeljena skupina se razstavi pod 12 velikimi šotorskimi paviljoni, katerih največji ima prostora za sedeže za ca. 12.000 oseb.

Vsak dan 2 veliki predstavi: popoldne ob 2. uri in zvečer ob 7. uri. Otvoritev 1¹/₂ ure pred pričetkom vsake predstave, da si občinstvo more ogledati žive človeške abnormalitete, tri čete slonov in dvojno menažerijo najredkejših živalij.

Nebrojne predstave vratolomnih, neustrašnih proizvajanj, ki jim ni primere in jih ni mogoče posnemati. Vsak, kdor nastopi, je mojster v svoji stroki. Vsak predstavljavec zvezda. Vsako proizvajanje, vse, kar se nudi v areni, resnično presenečenje. Vse resnično in absolutno popolno novo, in ni bilo še nikdar tukaj. Največja in najkrasnejša znamenitost, ki jo je moglo izumiti človeštvo v treh velikih, za jahalne predstave ločenih menežah, na dveh velikih odrih, na jednom neizmernem dirkališču in na jednom velikem prostoru za umetnije v zraku.

Cele menažerije dresiranih divjih živalij.

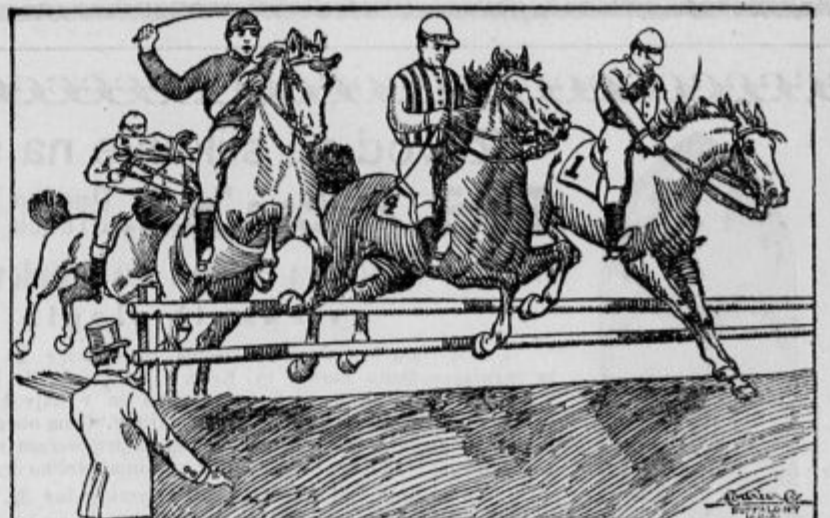
Dirke vseh vrst, akrobatska proizvajanja, zračne umetnosti, gimnastika na tleh in v zraku in nova presenečenja. Veliki napori šampionov in izredni pojavi gibčnosti. 70 lepih konj, ki se v jedni meneži skupno predstavijo. 400 v konjski razstavi odlikovanih konj. 3 čete najučencijih slonov, ki se predstavijo v treh menežah. — 20 mejnarodnih pantomimskih klovnov.

Prava svetovna razstava znamenitostij, cirkus, hipodrom, menažerija, razstava dresiranih živalij.

1000 mož, žensk, konj,

prtljivci, tetoviranci, požiravci mečev, dama z dolgimi lasmi in popolno zaraščeno brado, deček s pasjo glavo, možje brez rok, žunglerji 1000 originalnih stvari in obžudovanja vrednih prikaznij. Skoro brezkončna vrsta najnovejših proizvajanj in dokazov neustrašenosti ter vratolomnega poguma, ki se sicer nikjer ne vidijo in se bodo sedaj prvič kazale.

Cene po kakovosti sedežev:

Vstopnina incl. nav. sedež **K 1-20** in **2-50**, zaprti sedež **4 K**, resev. prostor **5 K**, loža **6 K**.

Vsi prostori so numerirani, izimši one po K 1-20 in 2-50, in se dobé ob otvoritvi pri vходу. — Otroci pod 10 leti plačajo polovico za vse prostore, izimši prostore po K 1-20 in 2-50. Prostori po 5 K in 6 K se dobivajo na dan predstave tudi pri Otonu Fischer-ju, trgovina z muzikalijami — Tonhalle — Kongresni trg 9.

Jedna vstopnica je veljavna za vse naznanjene znamenitosti incl. sedež. 480 6-4

Predstave v Zagrebu 28. in 29. maja, v Mariboru 31. maja.

Zdravilišče Toplice na Kranjskem postaja dolenske železnice Straža-Toplice.

Akrato-vrelec z vodo od 33 do 38° C. vročo. Se pije in koplje. Voda je izredno zdravilna zoper protin, revmatizem, ishijas, nevralgijo, kožne in ženske bolezni. Veliki bazini za kopanje, posamezne banje in barne kopeli. Lepo uravnane sobe za tučje, društvene dvorane in sobane za igre. — Zdravo obnove. Gozdi v okolici. Dobre restavracije z niskimi cenami. — Kopalniška doba od 1. maja do 15. oktobra. — Vsa pojasnila daje brezplačno topliško oskrbnitvo. 525 5-2

Ignacij Čamernik, kamnosek v Ljubljani,

Komenskega ulice števil. 28,

se priporoča prečastiti duhovščini in slav. občinstvu v vsa v kamnoseški obrt v števajoča se dela, bodisi umetna cerkvena ali stavbinsko-strokovnjaška.

Največja zaloga nagrobnih spomenikov iz vseh vrst marmorjev, katere prodaje po izredno niski ceni.

Opozarja tudi, da so le edino pri njem kupljeni grobni okviri trpežni proti vplivu vremena, za kar jamči.

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1, v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

1098 40-16

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon števil. 57.

Dunajska borza.

Dne 24. maja.		Dne 23. maja.			
Skupni državni dolg v notab	98-85	20 mark	23-50	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	106-50
Skupni državni dolg v srebru	98 05	20 frankov (napoleonov)	19 09	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	94-25
Avstrijska zlata renta 4%	117-56	Italijanski bankovci	90-55	Prijoritete obveznice državne železnice	423-—
Avstrijska krona renta 4%	97-15	C. kr. cekini	11-33	» » južne železnice 3%	343-—
Ogerska zlata renta 4%	117-25			» » južne železnice 5%	123-25
Ogerska krona renta 4%	92-75			» » dolenjskih železnic 4%	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	1673-—	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	181-—	Kreditne srečke, 100 gl.	403-—
Kreditne delnice, 160 gl.	686 25	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	171-25	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	390-—
London vista	240-42	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	211-25	Avstrijskega rubežega križa srečke, 10 gl.	49-25
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117-50	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95 20	Ogerskega	25 20
		Tisine srečke 4%	141-60	Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gl.	16-30
		Dunavske vravnavne srečke 5%	259-—	Rudolfove srečke, 10 gl.	58-—
				Salmove srečke, 40 gl.	200-—
				St. Genois srečke, 40 gl.	234-—
				Waldsteinove srečke, 20 gl.	394-—
				Ljubljanske srečke	58 75
				Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	280-—
				Akcije Ferdinandove ser. želez., 1000 gl. st. v.	6040-—
				Akcije tržaškega Lloyda, 500 gl.	894-—
				Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	90 25
				Splošna avstrijska stavbinska družba	159-—
				Montanska družba avstr. plan.	463 25
				Trboveljska premogarska družba, 70 gl.	445-—
				Papirnih rubljev 100	263 50

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zgube pri šrebanjih, pri izšrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako šrebanje. Kulanična izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična dolniška družba
„MERCUR“
I. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, I., Ströbelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.